

MIHARIN RANTAKIOSKIN MERKITYS KYLÄYHTEISÖLLE

Veera Ritola

Opinnäytetyö
Marraskuu 2012
Liiketalouden koulutusohjelma
Uudistuva yritystoiminta,
markkinointi ja talousjohtaminen

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Uudistuva yritystoiminta, markkinointi ja talousjohtaminen

RITOLA, VEERA:
Miharin Rantakioskin merkitys kyläyhteisölle

Opinnäytetyö 71 sivua, joista liitteitä 10 sivua
Marraskuu 2012

Tämän opinnäytetyön aiheena oli Miharin Rantakioskin merkitys kyläyhteisölle. Opinnäytetyön tekijä sai aiheen työhönsä vuonna 2010, kun Hämeenkyrön kunnan säästöjä kohdennettiin uimapaikkojen hoitoon ja uimarantojen hoitosopimukset irtisanottiin. Kyläyhdistyksenä esiintyvä Mahnalan maamiesseura otti haasteen vastaan, mutta veto-vastuu Mahnalan kylän uimaranta-alueen toiminnan kehittämisestä lankesi Miharin Rantakioski -osuuskunnalle.

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada selville kokonaisvaltainen kuva Miharin Rantakioski -osuuskunnan toimintakentästä ja toiminnan vaikutuksista sekä sen merkityksestä. Toisena tavoitteena oli esitellä opinnäytetyön avulla vaihtoinen tapa harjoittaa yritystoimintaa kyläyhteisön ja kunnan hyväksi. Kylien liiketoiminta on tänä päivänä yksi yhteiskunnallisen yrittämisen ilmentymistä, joilla ratkaistaan sekä yhteisöllisiä että ympäristöllisiä ongelmia ja palvelutarpeita liiketoiminnan keinoin. Yhteiskunnallisen yrittäjyyden teemaa tarkastellaan kylän näkökulmasta Miharinrannan kehityshankkeiden ja osuustoiminnan avulla, jotka yhdessä muodostavat tärkeän viitekehyksen tämän opinnäytetyön aiheelle.

Miharin Rantakioskin (jäätelökioski- ym. toimintaa) osuustoiminta muodostaa opinnäytetyön empiirisen osan. Pääasiallisena tutkimusmetodina käytettiin case-tutkimusta, jonka tarkoituksena oli luoda syvempi ymmärrys yrittämisen lähtökohtiin, tarkoitukseen ja tavoitteisiin. Tilinpäätösanalyysin avulla tarkastellaan yrityksen liiketoiminnan kannattavuutta tulos- ja taselaskelman sekä kateltuottolaskelman tunnuslukujen valossa.

Miharin Rantakioski -osuuskunta on ollut toiminnassa kolme vuotta, mikä antaa hyvän lähtökohdan ja riittävän pitkän aikavälin seurantaan, mitä yleensä tällainen aihe vaatii. Toiminnan merkityksen mittaaminen täsmentyi tässä opinnäytetyössä käsittelemään osuustoiminnan määrällisiä tuloksia, toiminnan vaikutuksia ja kannattavuutta. Saatuja tuloksia voidaan käyttää osuuskunnan liiketoiminnan ohjauksen tukena.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Administration
Innovative Business, Marketing and Financial Management

RITOLA, VEERA:

The Role of Mihari Beach Kiosk in the Village Community

Bachelor's thesis 71 pages, appendices 10 pages
November 2011

The topic of this bachelor's thesis was the importance of Mihari Beach Kiosk to the village community. The writer of the thesis received the topic in 2010, when the borough of Hämeenkyrö began to save in the maintenance costs of its bathing areas and beaches and the service contracts were discontinued. The village association of Mahnala accepted the challenge, but the development of the activities in the area of Miharinranta fell on to the cooperative of Mihari Beach Kiosk.

The aim of the thesis was to create a holistic picture of Mihari Beach Kiosk and the operational activities of the cooperative, as well as the impact and significance of the operations. The second objective of the thesis was to introduce an alternative way of doing business for the benefit of the community and the village. The business pursued by villages is today one manifestation of social enterprise, resolving both community and environmental problems and meeting the service needs by doing business. The theme of social enterprise is dealt with from the point of view of the village and through the development projects and the cooperative business in Miharinranta, and this all together forms an important frame of reference for this thesis.

The cooperative activities of Mihari Beach Kiosk form the empirical part of the thesis. The main research method used was a case study, the purpose of which was to create a deeper understanding of the principles, purposes and objectives of free enterprise. The analysis of the financial statements was used to study the profitability of the cooperative business, in the light of the income statement and balance sheet, as well as the key figures of the gross margin calculations.

The cooperative of Mihari Beach Kiosk (ice cream kiosk and other activities) has been operating for three years, which gives a good starting point and a sufficient period of time for long-term monitoring usually required by such a topic. The measuring of the importance of the activities ended up dealing with the quantitative results of cooperative activities, the impacts of operations and the profitability. The results obtained can be used to guide and support the business of the cooperative.

Key words: ice cream kiosk, cooperative business, project, social enterprise, profitability

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MAHNALA JA MIHARIN RANTAKIOSKI	7
2.1	Yleiskuvaus alueesta	7
2.1.1	Miharin uimarannan lähihistoria ja hallinta	8
2.1.2	Miharin ranta-alueen virkistyskäyttö	9
2.2	Lähtötilanne	11
2.2.1	Miharin rantavirkistysalue -hanketta edeltänyt visio	12
2.2.2	Miharin rantavirkistysalue -hanke ja osuustoiminta	12
2.3	Tutkimusongelma ja tavoitteet.....	11
2.4	Tutkimusmenetelmä ja aineiston keruu.....	11
3	MIHARINRANNAN HANKKEET JA MUUT TOIMIJAT	14
3.1	Miharin rantavirkistysalue -hanke 2010 - 2012.....	16
3.1.1	Hankkeen tarve ja tavoitteet	16
3.1.2	Hankeorganisaatio	17
3.1.3	Hankkeen toteutus ja tavoitteiden toteutuminen	17
3.2	Miharin veneenlaskupaikan ja siihen liittyvän laiturin rakentaminen 2011.....	18
3.2.1	Hankkeen tarve ja tavoitteet.....	19
3.2.2	Hankeorganisaatio	20
3.2.3	Hankkeen toteutus ja tavoitteiden toteutuminen	20
4	YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄMINEN.....	22
4.1	Yhteiskunnallinen yritys käsitteenä	22
4.2	Kylien liiketoiminta	24
4.3	Osuuskunnan määritelmä	25
5	MIHARIN RANTAKIOSKIN OSUUSTOIMINTA	26
5.1	Yritystoiminnan käynnistäminen	26
5.1.1	Liiketoimintasuunnitelma	27
5.1.2	Käytännön perustamistoimet	29
5.2	Käytännön yritystoiminta	31
5.2.1	Tuotteet, palvelut ja tapahtumat	33
5.2.2	Markkinointiviestintä	37
5.2.3	Yhteistyökumppanit.....	38
5.2.4	Ostokäyttäytyminen.....	40
5.2.5	Riskienhallinta	41
5.2.6	Tunnettavuus ja asiakastyytyväisyys	46
5.2.7	Toiminnan vaikutuksia.....	48
5.3	Yritystoiminnan kannattavuus	51

5.3.1 Tilinpäätöksen analyysi.....	52
5.3.2 Katetuottolaskelman tarkastelu	53
6 POHDINTA	57
LÄHTEET	60
LIITTEET.....	62
Liite 1. Mainos: Mahnalan Talvitapahtuma 2012 ja Kynttiläkirkko.....	62
Liite 2. Mainos: Varaslähtö vappuun 2012.....	63
Liite 3. Mainos: Miharinrannan Venetsialaiset 2012	64
Liite 4. Tilinpäätös 2012.....	65

1 JOHDANTO

Miharin Rantakioski on uudenlainen yritysorganisaatio-innovaatio, joka syntyi olosuhteissa, joissa Hämeenkyrön kunta vetäytyi Mahnalan kylän uimarannan hoidosta.

Tämä opinnäytetyö käsittelee Miharin Rantakioskiosuuskunnan toiminnan yhteisöllistä ja yleishyödyllistä merkitystä Mahnalassa, painottuen liiketaloudelliseen näkökulmaan. Tutkimuksen tavoitteena oli saada selville kokonaisvaltainen kuva Miharin Rantakioskiosuuskunnan toimintakentästä ja toiminnan vaikutuksista sekä sen yhteisöedun eli yhteiskunnallisen yrittämisen taloudellisesta ja imagollisesta merkityksestä Mahnalan kyläyhteisölle ja Hämeenkyrön kunnalle.

Kylä ei ole pelkästään maantieteellinen alue, vaan kaikkien niiden verkostojen summa, jotka koskettavat tuota tiettyä aluetta. Näihin silloittaviin suhteisiin kylän ja maailman välillä sisältyy paljon uusia mahdollisuuksia. Ja juuri siksi se mitä tapahtuu kylässä, vaikuttaa laajemmalti talouteen. Kylien elinvoima on niiden kyvyssä uudistua. Tämä uudistuminen tarkoittaa, että kylä näkee itsensä ulkopuolelle, maakuntaan, maahan ja maailmaan. (Kuisma 2012.)

Tutkimusaihe on kansainvälisesti ajankohtainen, sillä vuosi 2012 on YK:n julistama kansainvälinen osuustoiminnan vuosi. Vuoden 2009 YK:n täysistunnossa julistettiin historiallisesti ensimmäistä kertaa, että vuosi 2012 on kansainvälinen osuustoimintavuosi. Vuoden tarkoituksia ovat osuustoimintatuntemuksen edistäminen, osuuskunnissa toimimiseen rohkaiseminen ja valtioiden hallitusten kannustaminen luomaan osuustoiminnalle hyvät puitteet kehittyä. (Karhu 2010.)

2 MAHNALA JA MIHARIN RANTAKIOSKI

2.1 Yleiskuvaus alueesta

Mahnalan kylä sijaitsee Länsi-Suomen läänissä lähellä Tampereä, Pirkanmaan talous-alueella Hämeenkyrön kunnan itäisellä alueella. Mahnalan rautakaudella syntynyt kantakylä sijaitsee maisemallisesti edustavasti Mahnalanharjun rinteellä. Mihari on osa vanhaa Mahnalan kantakylää ja se on rakentunut Miharinsalmen tuntumaan. Maisematie eli vanha maantie, Kyröläisten markkinatie, kulkee kylän läpi ja siitä avautuu upea näkymä etelään yli Mahnalan- ja Enonselän. (Alppi 2009.)

Kyrösjärven reittivesistöön kuuluvan Mahnalanselän – Kirkkojärven kalastusalueen kokonaispinta-ala on noin 2500 ha. Suurimmat järviolueet ovat Mahnalanselkä (1071 ha), Kirkkojärvi (335 ha) ja Kallioistenselkä (309 ha). Kallioistenselän vedet virtaavat Kallioistenahtaan ja Arostensalmen kautta Purimossa Mahnalanselkään. Vesistöissä keskeisellä paikalla sijaitseva Miharin ranta-alue on välittömässä kosketuksessa Mahnalanselkään, joka on kalastusalueen suurin yksittäinen järviolue. Miharissa sijaitsee kansallismaisema-alueen käytetty uimaranta. (Metsähonkala 2006; Alppi 2009.)

Hämeenkyrön kaunis luonto, erityisesti Mahnalassa ja sen naapurikylässä Sasissa, on saanut tunnustuksen, jonka Suomessa vain 27 aluetta on ansainnut: kansallismaisema. Kansallismaisemaksi on katsottu sellaiset alueet, joilla katsotaan olevan merkitystä suomalaisen identiteetin muodostumiselle. (Alppi 2009.) Mahnalan internetsivuilla kerrotaan, että maisema-alue edustaa Keski-Hämeen viljely- ja järvisuudelle ominaista vaihtelevaa ja perinteistä kulttuurimaisemaa parhaimmillaan. Mahnalan seudun kauneuden ovat havainneet myös monet kuvataiteilijat ja erityisesti F.E. Sillanpää, joka on useissa maaseutukuvauksissaan kertonut kotiseutunsa luonnosta ja maisemista sekä ihmisten elämästä. (Kulttuuri ja maisema 2012.)

2.1.1 Miharin uimarannan lähihistoria ja hallinta

Hämeenkyrön kunta osti Miharin uimaranta-alueen Hinkan tilalta (maist. Sanni Lähteenmaa ja mvj. Toivo Lähteenmaa) marraskuussa vuonna 1971 ja maksoi 0,1120 hehtaarin maapinta-alasta käyvän hinnan (Lähteenmäki 2012).

Miharinranta toimi virallisesti yleisenä uimarantana vuoteen 2010 saakka, jolloin Hämeenkyrön kunta ilmoitti lopettavansa uimarannan taloudellisen tuen ja ylläpidon. Ranta-alueen hallinta siirtyi toukokuussa 2010 kunnalta Mahnalan maamiesseuralle kymmeneksi vuodeksi nimellisellä yhden euron vuosivuokralla.

Vuonna 1952 rekisteröity Hämeenkyrön Mahnalan maamiesseura ry esiintyy nykyään myös kyläyhdistyksenä, jonka tavoitteena on toiminnallaan yhdistää kylän voimavaroja ja edistää koko kylän kehitystä. Jäseninä on maatilayrittäjiä, maaseudun asukkaita sekä muita maaseutuhenkisiä ihmisiä, kuten kesäasukkaita ja mökkiläisiä. Maamiesseura tarjoaa kaikenikäisille mukavan harrastuksen, yhdessäoloa ja mielekästä tekemistä toimintansa puitteissa muun muassa omistamansa tanssilavan talkoissa.

Mahnalan tanssilavan avajaiset pidettiin juhannuksena 1953 vain runsaat kolme kuukautta sen jälkeen, kun rakentamispäätös tehtiin. Seuran nykyisen kokoontumispaikan Jyväpirtin tontteineen maamiesseura osti käyttöönsä 1965. Viljakuivaamo rakennettiin Jyväpirtin tontille vuosina 1966 -1997. (Naskali 2006.)

Talkootyöllä on Mahnalassa pitkät perinteet. Jäsenistön voimavaroilla on tehty muun muassa Seuratalo Jyväpirtin peruskorjaus ja laajennus 1.3.2002 – 1.3.2005. Investointihankkeessa peruskorjattiin ja laajennettiin seuratalo Jyväpirttiä. Uudistettu seuratalo peruskorjattiin toimimaan seuran jäsenten ja kaikkien kyläläisten kokoontumispaikkana, harrastustilana ja juhlatilana. Talossa toimii tällä hetkellä Mahnalan kunnallinen päivähoito. Jyväpirtillä on lisäksi mahdollisuus järjestää kerhoja kaikenikäisille kyläläisille ja tulevaisuuden suunnitelmissa on ollut perheiden lapsiparkkitoiminta. (Joutsenten Reitti 2002.)

2.1.2 Miharin ranta-alueen virkistyskäyttö

Miharin ranta-alueella on runsaasti kaikenikäisiä käyttäjiä ja harrastajia ympäri vuoden. Luonnonkaunis Miharinranta tunnetaan hyvänä veneenlasku- ja rantautumispaikkana, mutta ennen kaikkea lähdeperäisenä, matala- ja hiekkapohjaisena uimapaikkana. Kesällä loma-ajan ollessa parhaimmillaan uimaranta on erityisesti lapsiperheiden suosiossa. Alueen asukkaiden juhannuskokko on poltettu vuosikymmenet Miharinrannalla.

Mahnalan- ja Enonselkä suurina järvenselkinä ovat vesistöön liittyvine joki- ja lahtialueineen suosittua vapaa-ajan uistelu- ja virkistyskalastusalueita. Yleisimmät virkistyskalastusmuodot ovat onginta ja heittouistinkalastus. Vetouistelu on lisääntynyt teknisten vempainten kehittyessä ja kalastusalueella on järjestetty vetouistelukisat jo yli kymmenenä perättäisenä vuotena. Ammattikalastusta alueella ei esiinny. Kalastusalue on pinta-alaltaan pieni ja siksi se ei mahdollista kuin kotitarvekalastuksen ja virkistyskalastuksen. Kalastusalue sijaitsee lähellä asutuskeskittymiä ja turistipaikkoja, joten matkailukalastus lisääntyy myös tulevana vuosina. (Metsähonkala 2006.)

Mahnalanselän kalakanta on hyvä. Perinteisesti alueelta saa hyvin kuhaa, haukea ja ahventa, mutta myös toutain on yhä useammin saaliina. Lahna-, sulkava- ja särkikanta esiintyy myös runsaana. Mahnalanselällä on myös merkittävästi kuoretta ja vähäisessä määrin muikkua. Vuosittain alueelle istutetaan osakaskuntien ja kalastusalueen toimesta mm. rapuja, kuhaa, kirjolohta ja järvitaimenta. Myös karppeja on istutettu koeluontoisesti vuosina 1995 ja 1996. (Metsähonkala 2006)

Mahnalan Ympäristökoulun lapset ovat ahkeria ranta-alueen käyttäjiä ja kävijöitä myös koulupäivinä. Koulun vieressä sijaitsevaa Miharinrantaa käytetään oppimisympäristönä esimerkiksi erilaisten koululaisille järjestettyjen kalastuspäivien yhteydessä. Lisäksi ranta palvelee liikuntatunneilla helposti valvottavana ja turvallisena uimapaikkana.

Miharinranta on valtakunnallisesti arvokkaan lintuvesistön vaikutuspiirissä ja Naturaan kuuluva alue. Sarkkilanjärvi on lintudirektiivin mukainen erityinen suojelualue, joka tarjoaa erinomaiset puitteet luonnontarkkailuun.

Virkistysalueiden käyttö on lisääntynyt viime vuosien aikana, siksi alueiden kehittämiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Nykypäivänä ihmiset vaativat laaduk-

kaita palveluita eri osa-alueilla, samanlainen vaatimustaso on myös huomattavissa virkistysalueita kohtaan. Tämä johtaa siihen, että virkistysalueiden palveluihin on kiinnitettävä enemmän huomiota ja alueen ylläpitäjät ovat kiinnostuneet alueidensa käyttäjien mielipiteistä ja kehittämisideoista. Alueiden tulee palvella käyttäjiään monipuolisesti unohtamatta kuitenkaan luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. (Värilä 2007.)

Luonnossa virkistäytyminen eri muodoissaan on lähes kaikkien suomalaisten vapaa-ajanviettoa, ja monille merkittävä osa elämäntapaa. Vuoden aikana 97% suomalaisista harrastaa ulkoilua ja luonnossa virkistäytymistä. Veneily kuuluu tavallisimpiin ulkoilu-harrastuksiin, sillä lähes puolet eli 47% suomalaisista harrastaa jonkinlaista veneilyä vuoden aikana. Tavallisin tapa liikkua vesillä on soutuveneily, jota harrastaa joka kolmas. Soutuveneellä liikutaan keskimäärin 17 kertaa kesän aikana. Tavallisinta soutuve-neen käyttö on maanviljelijöiden keskuudessa, joista neljä viidestä käyttää soutuvenettä. Pienellä moottoriveneellä liikkuu 20% suomalaisista, keskimäärin 18 kertaa kesässä. Suomalaisista on 5% melonnan harrastajia. Lajia harrastavat nuoret yksinasujat, nuoret parit sekä opiskelijat ja korkeasti koulutetut enemmän kuin vanhemmat ikäluokat ja muut ryhmät. Melontakertoja on harrastajilla keskimäärin 7 vuodessa. Kalastus on jokseenkin yhtä suosittu harrastus kuin veneilykin. Useinhan ne liittyvätkin kiinteästi yhteen. Kalastuksen harrastajia on 46% suomalaisista. Kalastuksen harrastajista suurin joukko eli yksi kolmesta suomalaisesta harrastaa mato-ongintaa, yksi neljästä virvelöi ja yksi viidestä käy kokemassa verkkoja. Talvella 16% käy pilkillä. Aktiivisilla kalastajilla on runsaasti harrastuskertoja; verkoilla käyntikertoja kertyy vuodessa keskimäärin 20, virvelöintiretkiä 15 ja mato-ongintakertoja 11.

Kävelyn jälkeen toiseksi suosituin ulkoiluharrastus on luonnon vesissä uinti, jota harrastaa kaksi kolmesta suomalaisesta. Oleskelu rannoilla, auringonotto ja rantamaisemien katselu on suomalaisille tärkeä osa luonnosta nauttimista. Varsinaiseksi harrastukseksi sen kokee noin joka kolmas. Tavanomaisinta on hakeutua rannalle ottamaan aurinkoa. Sitä harrastaa 31% kaikista ja nuorista yli puolet. Kiinnostus auringonottoon vähenee iän mukana, mutta muuten harrastus on yhtä suosittu lähes kaikissa väestöryhmissä. Elämänvaihe, erityisesti perhe-elämän vaihe muokkaa ja antaa rajoja niille voimavaroille, joiden puitteissa ulkoilua voidaan harrastaa. Ulkoiluharrastukset muuttuvat lasten eri ikävuosien mukaan, ja näin lapset oppivat ulkoilemisen tavan ja harrastustaidot vanhemmiltaan.

Lapsiperheellisten viisi suosituinta ulkoiluharrastusta ovat uinti, kävely, marjastus, auringonotto ja lasten kanssa ulkoilu. Kesämökkeily, pyöräily, maastohiihto, kalastus ja veneily seuraavat suosituimmuudessa. Tästä päätellen näiden harrastusten vaatimat tiedot ja taidot periytyvät edelleen seuraaville sukupolville. (Sievänen 2001, 38-49.)

Suomessa ja laajemmin Pohjoismaissa, kansalaisten suhtautumista luontoliikuntaan ja retkeilymahdollisuuksiin ovat hallinneet ikäaikaiset jokamiehen oikeudet. Aiempi tutkimus on osoittanut, että alueiden arvostukseen liittyy myös muita kuin käyttöarvoja: sekä luonnonsuojelullisia että kulttuurisia. Alueiden olemassaolo ja säilyttäminen vastaisuudessakin voi olla arvokasta sinänsä, ilman alueella käyntiäkin. Tällaista kysyntää eivät tilastot alueiden kävijämääristä paljasta. (Sievänen 2001, 77-78.)

2.2 Lähtötilanne

Miharinrannan kehittämisen aloittaminen on kytenyt vuosikymmenen. Kehitystyötä viriteltiin kunnan suuntaan ennen vuosituhannen vaihdetta, jo vuonna 1998. Pitkälle viedyt suunnitelmat ja huolellinen pohjatyö eivät kuitenkaan riittäneet. Aikaansa 12 vuotta edellä ollut MIHAMA-hanke kaatui ELY-keskuksen vastustamiseen ja investointien eväämiseen. Hämeenkyrö oli, kunnanjohtaja Esa Niiniharjun johdolla, sitonut oman rahoituspäätöksensä ELY-keskuksen kannanottoon ja kehityshanke raukesi siltäkin osin. (Lähteenmäki 2012.)

Lamavuosien jälkimainingeissa alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota valtion ja kunnan tuottamiin palveluihin yleisemminkin. Kustannustehokkuuden parantamisen nimissä etenkin käyttäjilleen maksuttomien palveluiden tuottamista arvioitiin uudelleen. Hämeenkyrön kunta päätti luopua yleisten uimarantojen ylläpidosta vuonna 2010. Kunta oli yhteydessä Mahnalan kyläyhdistyksenä esiintyvään maamiesseuran johtokuntaan ja tarjosi seuralle vetovastuuta Miharin uimarannan huolenpidosta. Mahnalan maamiesseura päätti ottaa haasteen vastaan ja näin pääsi käyntiin Miharin kehitystyö.

2.2.1 Miharin rantavirkistysalue -hanketta edeltänyt visio

Kevättalvella 1998 Sasin seudun maa- ja kotitalousseuran varapuheenjohtaja Matti Lähteenmäki ja Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalueen esimies Seppo Metsähonkala valmistelivat yhteistyössä maaseudun kehittämishankkeen: Miharin vapaa-aika, harrastus- ja matkailualue ”MIHAMA-hanke”. Hankkeen keskeisinä tavoitteina olivat mökki- ja maatilamatkailun tukeminen, virkistyskalastusmatkailutoiminnan käyntiin saattaminen ja yhteistoiminta Sasin seudun KKK-projektin kanssa, joka oli käynnistetty vuoden 1997 lopulla. KKK-projektin keskeisenä tavoitteena oli tukea seudun olemassaolevaa ja uutta elinkeinotoimintaa kartoituksen – koulutuksen – kehityksen tukifunktioilla. (Maa-seudun kehittämishanke 1998.)

MIHAMA-hankkeessa konkreettiset tukitoimisuunnitelmat olivat laivalaiturin rakentaminen risteilyaluksille, vierasvenesataman, venelaitureiden ja säilytyspaikkojen rakentaminen vuokrausvenetoimintaa varten, veneiden vesillelaskupaikkojen ja opastuskeskuksen rakentaminen, joka toimisi keskusvaraamona alueen palveluille sekä alueen tuotteita ja palveluja myyvä, välittävä ja markkinoiva palvelupiste. Lisäksi suunnitelmiin oli kirjattu ajanmukaisten saniteetti- ja pukeutumistilojen rakentaminen sekä markkinoinnin ja opasteiden toteuttaminen.

MIHAMA-hankkeen määrällisenä tavoitteena oli mökki- ja maatilamatkailun edistäminen välillisinä työllisyysvaikutuksina luoda 2 – 3 pysyvää työpaikkaa. Hankkeen välillisinä vaikutuksina nähtiin alueen matkailuinvestointien ja -liikevaihdon huomattava lisääminen. Laadullisia tavoitteita puolestaan olivat valmiudet laadukkaiden puitteiden kautta tarjota palveluja sekä kotimaisille että ulkomaisille asiakkaille ja matkailun lisääntymisen aiheuttaman ympäristökuormituksen asianmukainen hoitaminen.

2.2.2 Miharin rantavirkistysalue –hanke ja osuustoiminta

Vuonna 2010 Hämeenkyrön kunnan säästöjä kohdennettiin muun muassa uimapaikkojen hoitoon ja uimarantojen hoitosopimukset irtisanottiin. Kunnan uimapaikoille toimitamat rakenteet (laiturit, pukukopit, wc:t) luovutettiin kyläyhdistyksille tai muille uima- paikan hoitajille vastikkeetta ja heille annettiin mahdollisuus halutessaan jatkossa hoitaa uimapaikkoja omalla vastuullaan ja kustannuksellaan. Hämeenkyrön kunnan hoitoon jäi

vain Järvenkylän uimaranta. (Tekninen lautakunta 2012.) Hämeenkyrön kunta tarjosi kevättalvella 2010 Mahnalan maamiesseuralle vetovastuuta kylän uimarannan hoidosta.

Maaliskuussa 2010 nimettiin Maamiesseuran vuosikokouksessa Miharinranta-työryhmä miettimään ja valmistelemaan asiaa pitemmälle. Työryhmä näki ranta-alueessa paljon potentiaalia, mutta epäili maamiesseuran resursseja ja rahkeita liiketoiminnan suhteen.

Huhtikuussa 2010 Miharin uimarannan nimellistä vuokraamista kunnalta ja toimintaa siellä käsiteltiin Mahnalan maamiesseuran ylimääräisessä kokouksessa. Johtokunta esitti kokoukselle uimarannan vuokraamista. Vaihtoehtoiset tavat kioskin liiketoiminnan järjestämiseen olivat joko seuran toimintana tai vuokraus ulkopuoliselle yrittäjälle.

Maamiesseura päätti vuokrata uimaranta-alueen Hämeenkyrön kunnalta ja hakea investointitukea Joutsenten reitiltä, maaseudun kehittämissyhteistykseltä. Hankkeen rahoituksesta, vetämisestä ja käytännön toteuttamisesta vastaavina tahoina ovat Mahnalan maamiesseura ja infokioskin toimintaa varten perustettu Miharin Rantakioski -osuuskunta.

Kesäkuussa 2010 Mahnalan maamiesseura antoi Miharin Rantakioskiosuuskunnalle luvan harjoittaa kioskitoimintaa Hämeenkyrön kunnalta vuokraamallaan Uimarantanimisellä tilalla (108-416-7-80).

Joutsenten reitti ry:n hallitus käsitteli Miharin rantavirkistysalue -hankehakemuksen ja puolsi rahoitusta, jossa Mahnalan maamiesseura kunnostaa ja kehittää Maisematien Miharin ranta-aluetta koko kylää ja matkailijoita silmällä pitäen.

2.3 Tutkimusongelma ja tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada selville kokonaisvaltainen kuva Miharin Rantakioskiosuuskunnan toimintakentästä ja toiminnan vaikutuksista sekä sen yhteisöedun eli yhteiskunnallisen yrittämisen taloudellisesta ja imagollisesta merkityksestä Mahnalan kyläyhteisölle ja Hämeenkyrön kunnalle.

Opinnäytetyön otsikossa esille tuleva Miharin Rantakioskin merkitys kyläläisille on hyvin laaja ja abstrakti käsite ja siihen liittyy paljon asioita, joita ei voida mitata. Tämän

vuoksi opinnäytetyössä keskitytään tarkastelemaan Miharin Rantakioskin osuustoiminnan merkitystä lähinnä liiketaloudellisesta näkökulmasta. Osuustoiminnan merkitys tulee kuitenkin nähdä yhteiskunnallisesti laajempaan, minkä vuoksi opinnäytetyön luvussa 4 esitetään aineistoa ja näkökulmia yhteiskunnallisen ja kylien yrittämisen käsitteistä. Nämä käsitteet ovat avuksi lukijan pohtiessa kysymyksiä: onko osuustoiminta millään mittarilla kannattavaa ja onko Miharin Rantakioski -osuuskunnan toiminnalla mitään merkitystä Mahnalan kyläyhteisölle?

Organisaatiot eivät ole yksiselitteisiä tutkimuskohteita. Organisaatiot ovat pikemminkin monimutkaisia, ja siksi niiden tutkimuksessa keskitytään siihen, miten ne vaikuttavat ympäristöönsä tai mitä niiden avulla tehdään. Organisaatioiden määritelmät ja se, mihin organisaatioiden piirteisiin tulemme kiinnittäneeksi huomiota, riippuvat valitsemas- tamme teoriasta. Organisaatioita voidaan tarkastella sijoittajien, työntekijöiden tai johta- jien näkökulmasta. Valitusta tarkastelunäkökulmasta riippuu, onko organisaation tärkein tavoite rahan tekeminen, työhyvinvointi, onnellisuus, ohjaus, johtajuus vai yrittäjäyys. (Pellinen, J. 2005, 24.)

Tässä opinnäytetyössä on Miharin Rantakioski -osuuskunnan jäsenen ja Miharin Ranta- virkistysalueen hankevetäjän näkökulma. Osuuskunnan toimintaa pyritään kuvaamaan kolmen vuoden ajalta mahdollisimman käytännönläheisesti ja läpinäkyvästi, tutkimus- aineiston tarjoamien mahdollisuuksien mukaisesti, jotta tarkastelukulma avautuu kaikil- le lukijoille tasapuolisesti.

2.4 Tutkimusongelma ja aineiston keruu

Miharin Rantakioski -osuuskunta on ollut toiminnassa kolme vuotta, mikä antaa hyvän lähtökohdan ja riittävän pitkän aikavälin seurantaan, mitä yleensä tällainen aihe vaatii.

Tutkimusta voidaan luonnehtia tapaus- eli case-tutkimukseksi. Tutkimuksen tapauksen muodostavat Miharin ranta-alueen kehityshankeet ja osuustoiminta. Case-tutkimus on opinnäytetyön tekijän mielestä opinnäytetyön luonteeseen soveltuva, sillä sen ansios- ta hän kykeni selventämään Miharin Rantakioski -osuuskunnan toimintaa kokonaisval- taisemmin. Case-tutkimukselle tyypillistä on ilmiön tutkiminen laajan aineiston perus- teella (Mäkinen 1993) sekä halu saavuttaa ymmärrys monimutkaisesta sosiaalisesta il-

miöstä. Tapaustutkimuksen voidaan luonnehtia olevan empiiristä, jossa kohde on nykyajan ilmiö tosielämässä, erityisesti silloin, kun ilmiön ja yhteyden raja on epäselvä. (Yin 1994, 3-13.)

Tutkimuksen ensimmäinen aineisto koostuu osuuskunnan tilinpäätöksistä ja palkkalaskelmista. Tuloslaskelmat ovat vuosilta 2010–2012 ja ne on saatu osuuskunnan kirjanpitäjältä. Osuuskunnan kokouspöytäkirjat ja muistiot sekä liiketoimintasuunnitelma ovat opinnäytetyön tekijän tuottamia ja arkistoimia dokumentteja. Kesätyöntekijöiden myyntikirjanpitolvihko on ollut suureksi hyödyksi ja auttanut ymmärtämään päivämyyntiä ja menekkiä. Miharin Rantakioski on auki kesällä, joten liikevaihto muodostuu suhteellisen lyhyessä ajassa. Talvisin osuuskunta on järjestänyt ainoastaan Mahnalan Talvipahtuman ja Kynttiläkirkon yhteistyössä alueen talkooväen kanssa.

Liiketoiminnan suurin riski ovat ilmastolliset olosuhteet. Opinnäytetyön tekijä halusi opinnäytetyön yhteydessä tutkia myös sään ja kannattavuuden suhdetta toisiinsa yrityksen kolmena ensimmäisenä vuotena. Tässä tutkimuksessa on hyödynnetty kesätyöntekijöiden yksinkertaista myyntikirjanpitolvihkoa, jota on ylläpidetty kesäkuukausina 2012, ja säätilastoja Tampere-Pirkkalan säähavaintoasemalta.

Toisena aineistona tutkimustyössä ovat olleet ranta-alueen hankesuunnitelmat ja kokousmuistiot, jotka ovat olleet julkisesti nähtävillä Mahnalan kylän internetsivustolla.

Kolmas aineisto on Mahnalan internetsivuston tiedotus-, markkinointi- ja valokuvamateriaali, jota on ollut runsaasti ja helposti hyödynnettävissä Hämeenkyrön Sanomien lehtiartikkeleiden lisäksi. Kirjoitukset ovat luonnollisesti nettitoimittajan, tämän opinnäytetyön tekijän sekä eri toimittajien subjektiivisia mielipiteitä, joissa painottuvat omat mieltymykset ja valikointi, mitä sanotaan ja mitä jätetään sanomatta.

Neljäntenä aineistona tutkimuksessa on hyödynnetty Mahnalassa lokakuussa 2012 päivitettyyn kyläsuunnitelmaan liittyntä tuoretta ja mittavaa mielipideaineistoa koskien Miharin Rantakioski -osuuskunnan toimintaa. Kyläsuunnitelma on kyläläisten tahdonilmaus siitä, miten aluetta ja palveluita halutaan kehittää tulevaisuudessa. Vastauksia kyläsuunnitelman päivityksen yhteydessä tehtyyn internetkyselyyn tuli 148. Mahnalan vakioasukkaita ja mökkiläisiä vastaajista oli 101, loput 47 vastaajaa olivat joko naapurikylistä tai muuten asiasta kiinnostuneita.

3 MIHARINRANNAN HANKKEET JA MUUT TOIMIJAT

3.1 Miharin rantavirkistysalue –hanke 2010 - 2012

Hankkeen kohderyhmänä ovat olleet Mahnalan kyläläiset, kesäasukkaat ja matkailijat. Miharin uimaranta-alue siirtyi 20.5.2010 kunnalta Mahnalan maamiesseuran hallintaan virkistysalueeksi, ja sen toiminnallisuutta haluttiin kehittää koko kylää silmällä pitäen.

3.1.1 Hankkeen tarve ja tavoitteet

Huhtikuussa 2010 Hämeenkyrön kunta ilmoitti luopuvansa Miharinrannan hoidosta. Kunta tarjosi kyläyhdistyksenä esiintyvälle Mahnalan maamiesseuralle vetovastuuta uimarannan huolenpidosta. Maamiesseuran kevätkokouksessa päätettiin perustaa Miharinranta-työryhmä miettimään ja valmistelemaan asioita pitemmälle. Maamiesseura päätti vuokrata Miharinranta-alueen Hämeenkyrön kunnalta. Miharinrannan kehittämiseen ja kunnostamiseen päätettiin hakea Joutsentenreitiltä investointitukea.

Hankkeen tarve perustui Hämeenkyrön kunnan päätökseen lakkauttaa Miharinrannan hoito. Alueen asukkaat ja mökkiläiset halusivat säilyttää kyläyhteisölle merkityksellisen ja tärkeän virkistysalueen hyvässä kunnossa ja toiminnassa. Joulukuussa 2009 internetissä Mahnalan kyläisivuilla tehtyyn kioskikyselyyn tuli 50 vastausta. Kyselyn perusteella toimivaa, selkeästi auki olevaa kesäkioskia on odotettu pitkään.

Uimarannalla olevat vanhat rakennukset, kuten pukukoppi ja vessa, tarvitsivat huoltokorjausta. Rannalta puuttui tarkoituksenmukainen grillauspaikka. Miharinrannalle päätettiin ostaa hirsirakenteinen infokioski, joka palvelisi kylän nuoria työllistävänä kesäkioskina ja talvisin Mahnalan tanssilavan laskettelumäessä talvitapahtumien tukena. Miharinrannan infokioski toimisi elintarvikemyynnin lisäksi monien mahdollisuuksien tukikohtana ja kaikille yhteisenä kokoontumispaikkana. Infokioski päätettiin niin ikään varustaa äänentoistolaittein, joille olisi käyttöä myös Mahnalan maamiesseuran tanssilavalla ja Mahnalan Ympäristökoulun tapahtumissa. Miharin ranta-alueen ahdasta auto-paikoitusta suunniteltiin parannettavaksi maankaivuulla ja pintamurskeen levityksellä.

Hankkeen keskeisimpiä tavoitteita olivat: kunnostaa Miharinranta viihtyisäksi ja korkeatasoiseksi virkistysalueeksi, hankkia virkistysalueelle infokioskirakennus ja grillikatos, kehittää alueen palvelu- ja tapahtumatarjontaa, lisätä yhteistyötä alueen muiden toimijoiden ja kunnan kanssa sekä perehdyttää alueen nuoria asiakaspalvelutehtäviin ja tarjota heille kesätyötä

3.1.2 Hankeorganisaatio

Pirkanmaan ELY-keskuksen päätöksellä hankkeelle ei tarvinnut asettaa virallista ohjausryhmää ohjaamaan tai valvomaan hankkeen toteutusta. Hankkeen vetämisestä ja käytännön toteuttamisesta vastasivat Mahnalan maamiesseura ja infokioskin toimintaa varten perustettu Miharin Rantakioski -osuuskunta. Hankesuunnitelmaan kirjattiin, että Mahnalan maamiesseura ja Miharin Rantakioski -osuuskunta osallistuvat ranta-alueen rakentamiseen ja kunnostustalkoisiin yhteistyössä alueen muiden toimijoiden, kuten Mahnalan Kalastuskunnan, kanssa. Hankkeen kirjanpidosta vastaavaksi nimettiin rahastonhoitaja Leena Hyökki, jolla Mahnalan maamiesseuran taloudenhoito oli ennestään.

3.1.3 Hankkeen toteutus ja tavoitteiden toteutuminen

Hankkeen suunnittelupalavereita pidettiin säännöllisesti keskimäärin kahden kuukauden välein. Palaverien avulla voitiin kontrolloida, suunnitella ja tiedottaa työvaiheiden etenemistä ja käytännön toteutusta yhteistyössä kaikkien toimijoiden kanssa. Suunnittelupalaverit ja talkoopäivät (kuva 1) olivat kaikille kiinnostuneille avoimia tilaisuuksia. Niistä ilmoitettiin erikseen Mahnalan kyläsivuilla internetissä, paikallislehdessä, sähköpostilla ja ryhmätekstiviesteillä.

Hankesuunnitelmassa määritellyt tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Miharinrantaa on kunnostettu ja maisemoitu viihtyisäksi virkistysalueeksi, jonne on hankittu ja rakennettu infokioskirakennus ja grillikatos. Rantakioskiosuuskunta on kehittänyt alueen palvelu- ja ohjelmatoimintaa. Muun muassa Miharinrannassa järjestetyt Venetsialaiset on yleisöäänestyksellä valittu Pirkanmaalla vuoden 2012 kiinnostavimmaksi ja parhaimmaksi kesäkylätapahtumaksi. Hankkeen myötä yhteistyö kunnan ja alueen muiden toimijoiden kanssa on lisääntynyt, Mahnalan Kalastuskunta ja Maamiesseura ovat osakkaina Ranta-

kioski -osuuskunnassa. Hämeenkyrön kunnan sivistyslautakunta myönsi kesällä 2011 osuuskunnalle kohdeavustuksen tienviittatolpan materiaaleihin ja valmistuskuluihin. Kesäkioskin liiketoiminnasta vastaava Miharin Rantakioski -osuuskunta on työllistänyt ja tarjonnut vuosittain kesätyötä viidelle alle 15-18 -vuotiaalle nuorelle.

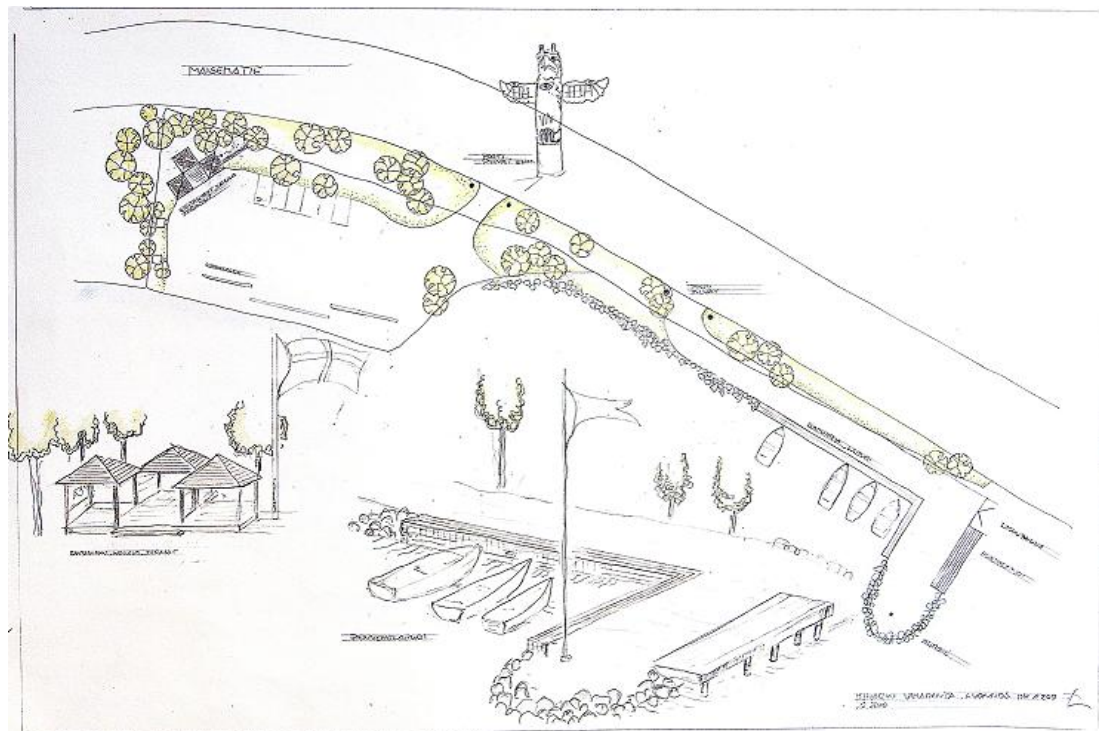

KUVA 1. Rannan toiminta paranee käytännön muutoksilla. Arja Mäentausta, Arvo Änkö ja Matti Lähteenmäki seuraavat, kun Martti Nylander tuo lisää maata uuden nuotio-paikan pohjaksi. Pertti Haavisto siistii taustalla uimarantaa talven tuomista roskista.

3.2 Miharin veneenlaskupaikan ja siihen liittyvän laiturin rakentaminen 2011

Lupaavat yhteistyökuviot Mahnalan maamiesseuran ja Miharin Rantakioski -osuuskunnan kanssa jakoivat Miharin ranta-alueen kehittämisen vetovastuuta Mahnalan kalastuskuntaa kiinnostavalla tavalla. Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalue yhteistyössä Mahnalan kalastuskunnan kanssa kunnosti vuonna 2011 oman hankkeen puitteissa Miharin laiturin, veneenlaskuluiskan ja lisäksi viereisen vesiväylän. Kalastuskunnan tulevaisuuden suunnitelmissa on lähivuosina jatkaa laiturin ja uimarannan välisen alueen kunnostustöitä.

Vuoden 2011 vaihteessa Hämeenkyrön kunnan pääpuutarhuri Detlev Liebing luonnosteli hankkeelle Miharin uimarannan ja –alueen suunnitelmapiirroksen (kuva 2), jota käytetään ranta-alueen hankkeiden toteutuksen suunnittelun apuna ja lupahankemusten liitetiedostona. Aiemmin Detlev Liebingin suunnitelmien pohjalta on rakennettu muun muassa Mahnalanselän saarten puusuojat ja nuotiopaikat.

KUVA 2. Suunnitelmapiirros.

3.2.1 Hankkeen tarve ja tavoitteet

Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalue anoi ELY-keskukselta rahoitusta kalastuksenhoitomaksuvaroista kalatalouden edistämiseen. Hanketta perusteltiin sillä, että kalastusalueella on vähän veneenlaskupaikkoja ja Mihari sijaitsee vesistössä keskeisellä paikalla, jossa on myös luvanmyyntipiste ja välinevuokrausta. Hankkeen keskeisinä tavoitteina olivat kalastuslupatulojen kasvu, kalastuslupien myynnin ja kalastuksen lisääminen. Kohderyhminä olivat vakituiset asukkaat ja vapaa-ajankalastajat laajemminkin.

3.2.2 Hankeorganisaatio

Vuoden 1983 alussa kalastuslakia uudistettiin tavoitteena tehostaa vesistöjen hyväksikäyttöä. Tällöin kalastuskuntien rinnalle luotiin kalastusaluejärjestelmä. Vuonna 1993 osa kalatalousviranomaisten tehtävistä siirrettiin kalastusalueille. Suomen kalastusaluejärjestelmään kuuluu kaikkiaan 225 kalastusaluetta. Kalastusalueen jäseniä ovat kalastuskunnat (= osakaskunnat), vesialueiden omistajat sekä kalastusalueella toimivien ammatti- ja virkistyskalastajien järjestöt.

Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalueella on kaikkiaan 19 osakaskuntaa ja kaksi kalastusyhdistystä. Kalastusalueen vesistöjen kokonaispinta-ala on noin 2500 ha. Suurimmat järvet ovat Mahnalanselkä 1017 ha ja Kirkkojärvi 335 ha.

Mahnalan kalastuskunta on yksi isoimmista Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastuskunnista (suurin vesialueomistus), ja se toimii aktiivisesti kalastusalueen toiminnassa, mutta myös itsenäisesti. Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalueen nimettyinä yhteistyötahoina hankkeessa toimivat Mahnalan osakaskunta ja Mahnalan maamiesseura.

3.2.3 Hankkeen toteutus ja tavoitteiden toteutuminen

Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalueen hanke toteutettiin touko-kesäkuussa 2011. Käytännössä tämä tarkoitti veneenlaskupaikan maansiirtoa ja siihen liittyvän vanhan veneväylän ruoppausta, veneenlaskupaikkaan liittyvän niemekkeen kunnostusta ruopattavalla maamassalla ja kiviaineen tuontia niemekkeen suojaksi. Veneenlaskupaikkaan rakennettiin kapea niemekkeen reunustalle sijoittuva laituri. Toimenpiteiden yhteydessä selvitettiin ja varmennettiin, että vanha veneväylä ja syväys saatiin risteilylaivalle sopiviksi.

Hankkeen tavoitteet ovat toteutuneet hienosti. Vapaa-ajan kalastajat viihtyvät Miharin uusitulla laiturilla ja kävijämäärät ovat lisääntyneet huomattavasti. Purimon kapteeni Seppo Savolainen on innostunut Mahnalan laiturista ja yhteistyöstä vetovoimaisen alueen yrittäjien kanssa. On huomionarvoista, että edellisen kerran säännöllistä laivaliikennettä Mahnalaan on ollut yli sata vuotta sitten. Alueen historiaa hyvin tuntevan Matti Lähteenmäen mukaan höyrylaiva "Kyröskoski" kävi Miharin laiturissa vuosina 1900-1901 kahtena purjehduskautena. Asiakkaiden vähyys vuoksi katsottiin, että ei ole

kannattavaa ajaa Purimon salmesta Mihariin ja liikennepoikkeaminen sinne lopetettiin. Laituri sijaitsi nykyisen sillan toisella eli itäpuolella, A. Koonin rannassa. (Lähtenmäki 2012.)

Miharin uimarannan ja niemekkeen (laiturin) välisen ranta-alueen toteutus siirrettiin aluksi vuoteen 2012 ja sittemmin vielä myöhemmäksi hankkeeksi. Kyseinen alue on tulevaisuudessa tarkoitus valaista tarkoituksenmukaisesti ja lisätä sille venepaikkoja.

KUVA 3. Miharinrannan uusi laivalaituri ja veneenlaskupaikka.

4 YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄMINEN

4.1 Yhteiskunnallinen yritys käsitteenä

Yhteiskunnallisen yrityksen käsite alkoi hahmottua melko tarkasti 1990-luvun loppupuolella. Suomessa yhteiskunnallinen yrittäjäyys on melko uusi ilmiö, mutta maailmalla se on huomattavasti tunnetumpaa. Määrittelyt korostavat yhteiskunnallisia innovaatioita, joita yhteiskunnalliset yritykset tuottavat. Toisaalta yhteiskunnallisen yrityksen käsitettä käytetään yhä useammin hyvin laajassa merkityksessä viittaamaan aina vapaaehtoistoiminnasta yritysten yhteiskuntavastuuseen. Yhteiskunnallisen yrityksen tarkoituksena on tuottaa aina sekä taloudellista että yhteiskunnallista tulosta. Yhteiskunnallinen tulos voi olla esimerkiksi työllisyyden ja osallisuuden lisääminen tai tarvittavien palvelujen tuottaminen. (Pöyhönen, Hänninen, Merenmies, Lilja, Kostilainen & Mankki 2010, 7.)

Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksessä (Pöyhönen, Hänninen, Merenmies, Lilja, Kostilainen & Mankki 2010, 83) katsotaan, että Suomen Lontoon instituutin ja Suomen yhteiskunnallisten yrittäjien määritelmät perustuvat isobritannialaiseen yhteiskunnallisen yrityksen malliin ja amerikkalaisiin esimerkkeihin. Selvityksessä katsotaan, että yhteiskunnallinen yritys toimii erilaisella logiikalla kuin perinteinen yritys. Sen toimintaa ohjaavat enemmän arvot ja muut tavoitteet kuin taloudellisen voiton tavoittelu. Se on yritys ja sen on kyettävä ansaitsemaan vähintään kulujensa verran, mutta voitontavoittelussa se pysyy kohtuudessa. Suomessa ei ole määritelty yhteiskunnallista yritystä. Eurooppalaisten esimerkkien valossa on kuitenkin selvää, että Suomessa on yhteiskunnallisia yrityksiä. Esimerkiksi järjestöjen palveluntuotanto on suuri potentiaalinen yhteiskunnallisen yrityssektorin toimintamuoto. Muita muotoja ja toiminnan perusteita ovat esimerkiksi ekologisista lähtökohdista ponnistava yritystoiminta, jäsenten etua laajempia yhteiskunnallisia tavoitteita palvelevat osuuskunnat, lähipalveluyritykset esimerkiksi maaseudulla ja lähiöissä sekä uusien (usein nuorten) yhteiskunnallisten yrittäjien innostus ja usko parempaan maailmaan. (Pöyhönen, Hänninen, Merenmies, Lilja, Kostilainen & Mankki 2010, 94.)

Euroopassa yhteiskunnallisten yritysten katsotaan toimivan useimmiten ns. kolmannella sektorilla. Yhteiskunnallinen yritystoiminta on kolmannen sektorin tapa vastata muuttuviin toimintaolosuhteisiin, kuten niukkeneviin julkisiin resursseihin ja yhteiskunnan

markkinaehtoistumiseen. Tutkijoiden mukaan kolmannen sektorin toimijat tuottavat merkittävästi yhteiskunnallista lisäarvoa mm. sosiaalisen koheesion, paikallisen ja aluekehityksen, innovaatioiden ja työllisyyden osa-alueilla. (Pöyhönen, Hänninen, Merenmies, Lilja, Kostilainen & Mankki 2010, 11.)

Riikka Polso on löytänyt Pro gradu -tutkielmaansa yhteiskunnallisen yrittäjän (social entrepreneur) määritelmän seuraavasti: henkilö, joka yhteiskunnallisen ongelman tunnistessaan pyrkii edistämään kyseisen ongelman ratkaisua yrittäjyyden keinoin (Suomen Lontoon instituutti 2010). Yhteiskunnallisilla yrittäjillä väitetään olevan positiivinen vaikutus yhteiskuntaan, koska ongelmien ratkaisu vaatii usein uusia innovaatioita ja liiketoimintamalleja (Varbanova 2009, 3). Yhteiskunnalliset yrittäjät tekevät uusilla liiketoimillaan merkittävää työtä yhteisöissään ratkaistakseen monimutkaisia ja pitkittyneitä sosiaalisia ongelmia (Zahra, Gedajlovic, Neubaum & Shulman 2009, 519).

Yleisesti ottaen yhteiskunnallinen yrittäjä (social entrepreneur) pyrkii ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita liiketoiminnan keinoin. Poliittisesti puolueeton Suomen Yhteiskunnallisten Yrittäjien yhdistys SYY ry määrittelee asian seuraavasti: Yhteiskunnallinen yrittäjä pyrkii rakentamansa liiketoiminnan avulla ratkaisemaan yhteiskunnallisia ongelmia. Toiminta on aina arvopohjaista ja pyrkii yhteisöllisyyden kautta yhteiseen hyvään. Menestystä mitataan ensisijaisesti sillä, kuinka hyvin ratkaisut korjaavat vallalla olevia yhteiskunnallisia haasteita.

Yhteiskunnallisen yrittäjyyden ominaispiirteitä ovat:

1. Yritystoiminnan päätavoitteena on ratkaista yhteiskunnallisia tai ympäristöllisiä haasteita liiketoiminnan keinoin niin, että se on myös taloudellisesti kannattavaa. Yritys siis mittaa menestystään sillä, kuinka suuri vaikutus toiminnalla on ollut yhteiskuntaan. Rahaallinen menestys taas on seuraamus yhteiskunnallisesta vaikutuksesta.
2. Voitto kanavoidaan takaisin liiketoimintaan positiivisen vaikutuksen maksimoimiseksi. Menestyvässä yrityksessä jokainen työntekijä saa korvauksen omasta työstään ja ylijäävä raha kanavoidaan toiminnan parantamiseen ja laajentamiseen.

Osuustoiminnan yhteiskunnallista merkitystä Suomessa tutkinut Ville Virtanen pohtii Pro gradu –tutkielmassaan, että yhteiskunnallinen vaikuttavuus tai merkitys on käsitte-

nä hyvin laaja. Käsitettä voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta ja eri tarkastelutasoilla. Tarkastelu voi tapahtua esimerkiksi koko yhteiskunnan, alueen, toimialan, yrityksen tai yksilön tasolla. Yhteiskunnallinen vaikutus voidaan käsittää muun muassa sosiaalisesti, taloudellisesti, poliittisesti, institutionaalisesti ja lainsäädännöllisesti. Näillä kullakin on oma arvoperustansa. Monesti taloudelliset vaikutukset nostetaan esille. On kuitenkin olennaista ymmärtää myös yhteiskunnallisen merkittävyyden moraaliset ja eettiset tasot. Taloudellisia vaikutuksia on helpompi korostaa, koska ne voidaan pukea mitattavaan muotoon. (Virtanen 2012.)

4.2 Kylien liiketoiminta

Euroopassa on kiinnostuttu yhteisöllisestä liiketoiminnasta ja ns. yhteiskunnallisista yrityksistä. Kylien liiketoiminta on suurelta osin tällaista, koska tavoitteena ei ole voitto, vaan palvelun olemassaolo ja saavutettavuus läheltä. Jos tuloa kertyy, se ohjataan kyläläisten hyväksi. Kylien liiketoiminta-asiamiehenä toimiva tal.kand. Juha Kuisma kirjoittaa aiheesta asiantuntevasti Kylien bisneskeissit -hankkeen internetsivustolla. Kansantalouden kannalta kylien liiketoiminta tarkoittaa kysynnän ja tarjonnan kohtaamista paikallistasolla. Kansantalouden kehityksen näkökulmasta uusi liiketoiminta ja uudet yritysmuodot kohdentavat voimavarat entistä optimaalisemmin ja tarkemmin asiakkaiden toiveita vastaavasti. Kylien liiketoimintakehitys parantaa siis koko taloutta. Liiketoimintaratkaisu on organisoituneen kyläyhdistyksen kannalta helpotus, koska tätä kautta jokin puute tai pulma voidaan ratkaista pysyvästi. (Kuisma 2012.)

Liiketoiminnan ja varainhankinnan tekninen ero on siinä, että liiketoiminta on toistuvaa ja siksi verollista. Liiketoiminta on pysyvä tapa ratkaista jokin kylästä puuttuva asia. Samalla tehostetaan yhden kylän osalta kunnan ja koko kansantalouden toimintaa. Kylien liiketoiminta voi juridiselta muodoltaan olla yhteisöllistä, yleishyödyllistä tai yksityisen yrityksen toteuttamaa. Kaikki yllä kuvatuilla motiiveilla organisoitava kylien liiketoiminta on niin sanotun yhteisöllisen yrityksen tuntomerkit täyttävää. Kylän liiketoiminta ei tarkoita talkoilla yrittämistä eikä kunnan toimialaan kuuluvien töiden tekemistä ilmaiseksi. Se ei myöskään tarkoita yhteen kylään rajoittumista tai jonkun kyläläisen elämistä toisen kustannuksella. On oikein, että yrittäjä elää yrittämisestään, palveleehan hän muita ja osaa järjestää toimintansa kannattavaksi. Kateus taittaa terän kylien liiketoiminnaltakin, jos tälle asenteelle annetaan valta. (Kuisma 2012, 8.)

Talkoot ovat vapaaehtoisesti lahjoitettua työtä jonkin hyväksi koetun asian aikaansaamiseksi. Olennaista on yhdessä tekemisen ohella yhdessäolo, juttelu ja hyvä ruoka. Talkoilla voi rakentaa ja järjestää kertaluonteisia tapahtumia, tansseja, kesäteatteria jne. Mutta jatkuvaa, toistuvaa ja sopimuksistaan vastaavaa yrittäjätoimintaa ei pidä rakentaa talkoohalukkuuden varaan. Juha Kuisma painottaa, ettei talkoilla voi eikä pidä yrittää. Pakko tappaa talkoohengen ja kun se kuolee, kuolee kylätoiminta. (Kuisma 2012.)

Suomessa on noin 4000 kylää, joissa merkittävää liiketoimintaa on arviolta 10 prosentissa kylistä eli kaikkiaan 300 – 400 keissiä. Kylätoiminnan ja kunnan palvelujen rajanvedosta tulee Juha Kuisman mielestä sopia, kylän kannattaa olla aloitteellinen. Kylän ei pidä ryhtyä tekemään ilmaiseksi kunnan palvelualueen kuuluvia töitä. Mutta jos asioista molemmin puolin sovitaan ja korvaukset perustuvat todelliseen kustannustasoon, voi monia asioita hoitaa yhteisymmärryksessä. Tällaisia ovat mm. uimarannan hoito, laavujen huolto, hiihtolatujen teko moottorikelkalla yms. Isompia yhteistyökuvioita varten kannattaa kylänpuoleiseksi osapuoleksi perustaa kylän omistama yhtiö – tai etsiä sopiva yrittäjä. Uudistettavassa kuntalaissa tulisi säätää kunnan ja kylän neuvottelu- ja rahoitusmekanismista, jossa vuosittain sovittaisiin, mitä kylä haluaa tehdä ja miten kunta sitä tekemistä tukee. (Kuisma 2012.)

Kylän liiketoiminnassa riskejä voivat Juha Kuisman mukaan olla muun muassa ohut kysyntä, liiketoimintaosaaminen ei välttämättä ole tuttua, maksullisuutta kaihdetaan ”naapurin rahastamisena”, kunnan sopimuspoltiikka voi vaihtua ja toimijalla ei ole tarpeeksi omaa peruspääomaa. Riskit pitää analysoida kyläsuunnitelman liiketoimintaosiossa. (Kuisma 2012.)

4.3 Osuuskunnan määritelmä

Voimassa olevan osuuskuntalain (28.12.2012/1488) 1. luvun 2. §:n mukaan osuuskunnan määrittely kuuluu seuraavasti: *Osuuskunta on yhteisö, jonka jäsenmäärää eikä osuuspääomaa ole ennalta määrätty. Osuuskunnan tarkoituksena on jäsenten taloudenpidon tai elinkeinon tukemiseksi harjoittaa taloudellista toimintaa siten, että jäsenet käyttävät hyväkseen osuuskunnan tarjoamia palveluita, jotka osuuskunta järjestää tytäryhteisönsä avulla tai muulla tavalla.*

5 MIHARIN RANTAKIOSKIN OSUUSTOIMINTA

5.1 Yritystoiminnan käynnistäminen

Kylän asukkaiden ja mökkiläisten tahtotila säilyttää kyläyhteisölle merkityksellinen ja tärkeä virkistysalue toiminnassa on vahva. Mahnalan maamiesseura vuokrasi Uimaranta-nimisen tilan Hämeenkyrön kunnalta yhdistyksen virkistysalueeksi. Vuokrauksen edellytyksenä kuitenkin oli, että maamiesseura ei tule harjoittamaan eikä ylläpitämään ko. Uimaranta-nimisellä tilalla minkäänlaista yleistä uimarantatoimintaa. Yhdistyksellä ei olisi siihen taloudellisia eikä henkilöresursseja. Kaikissa Miharinrannan toimintaa käsittelevissä keskusteluissa oltiin kuitenkin yhtä mieltä, että tontille tarvitaan asiakasystävällinen kiosk, jolla on hyvät aukioloajat, palvelut ja tuotteet.

Mahnalan maamiesseuran toimintaperiaate on lähtökohtaisesti yleishyödyllinen, eikä seura tavoittele voittoa toiminnallaan. Näin ollen liiketoimintariskin kasvaessa parhaaksi ja ensisijaiseksi vaihtoehdoksi nähtiin löytää kioskitoimintaan motivoitunut yrittäjä oman kyläyhteisön vaikutuspiiristä. Tämä motivoi ryhmää samanhenkisiä kyläläisiä perustamaan osuuskunnan, jonka katsottiin olevan hyvä juridinen muoto ja yritysalue kioskitoiminnalle. Verotus oli vain yksi tekijä, joka vaikutti yritysmuodon valintaan. Mahnalan maamiesseura antoi Miharin Rantakioski -osuuskunnalle luvan harjoittaa Miharin uimaranta-alueella kioskitoimintaa, tämän katsottiin edesauttavan luomaan muun muassa kokoontumispaikan kylän nuorille.

Osuustoiminnan käynnistäjiä olivat Jari Ala-Pässäri, Peter Holm, Arja Mäentausta, Vee-ra Ritola, Arvo Änkö ja Hämeenkyrön Mahnalan maamiesseura ry. Osuustoiminnan ensimetreillä keväällä 2010 mukaan liittyivät myös Jukka Sopanen ja Jemina Ilomäki. Vuotta myöhemmin osuustoimintaan liittyivät Pertti Haavisto ja Mahnalan kalastuskunta, joka päätti osakkuudesta kevätkokouksessaan 2011. Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalueen hallituksen puheenjohtajan Seppo Metsähonkalan mukaan Miharin Rantakioski lisäpalveluineen oli muhinut vuosia myös Mahnalan kalastuskunnan puuhamiesten tavoitteissa, mutta yksin rahkeet eivät olleet riittäneet.

Miharin Rantakioskin avajaisia edelsi useita kokoontumisia, joissa osuuskunnan jäsenet käsitelivät ja ratkoivat liiketoiminnan käytännön kysymyksiä ja toteutusta.

- Yrityksen perustaminen, viranomaisilmoitukset ja liiketoimintasuunnitelma
- Aukioloajoista päättäminen ja avajaispäivästä sopiminen
- Kioskirakennuksen toimittajien kilpailuttaminen
- Koskirakennuksen hankinta, kuljetuksesta sopiminen ja vuokrasopimus
- Omavalvontasuunnitelman tekeminen ja tarvittavat terveystarkastukset
- Kylmälaitteiden ja muiden keittiötarvikkeiden kartoittaminen sekä hankkiminen
- Tuotevalikoiman suunnittelu, päättäminen, hankkiminen ja tukkukäynnit
- Sopimukset tuotetoimittajien kanssa (jäätelötoimittaja, virvoketoimittaja, tukku)
- Jätehuoltosopimuksen tekeminen
- Tutustuminen markkinahinnoitteluun ja hinnaston toteutus
- Kioskivastaavan ja mahdollisten muiden vastuuhenkilöiden tehtäväkuvien määrittely (talousasiat, markkinointi, tapahtumat, tuote- ja täydennystilaukset)
- Markkinointimateriaalin suunnittelu, toteutus ja markkinointitoimenpiteet
- Somistuksen suunnittelu ja toteutus ml. aukiolokyltti kioskin seinään
- Avajaisohjelman suunnittelu ja tehtäväjako (kuka myy, mitä ohjelmaa jne.)
- Työvuorolistojen tekeminen (aamu- ja iltavuorossa kummassakin yksi henkilö)
- Kesätyöntekijöiden ohjaaminen mm. asiakaspalvelutilanteen treenaminen, kassan tilityksen opettelu ja pohjakassan vaihtaminen, siivoaminen
- Hygieniakoulutus (hygieniapassi vaaditaan yli 3 kk työsuhteessa)
- Turvallisuuskoulutus rahankäsittelystä ja paloturvallisuuteen liittyvistä asioista

5.1.1 Liiketoimintasuunnitelma

Liiketoiminnan suuntaviivoja ja kannattavuutta pohdittiin osuuskunnan kokouksissa toukokuussa 2010, joihin tämän opinnäytetyön tekijä otti yhtenä jäsenenä osaa ja kirjasi käytyt keskustelut liiketoimintasuunnitelman muotoon.

Toimialan kehitys ja kysyntä näyttäytyivät positiivisessa valossa. Joulukuussa 2009 Mahnalan kyläläisille tehtyyn Kioski/kahvilan markkinointitiedusteluun oli tullut 50 vastausta. Internet-kyselyn perusteella toimivaa, selkeästi auki olevaa kesäkioskia oli odotettu pitkään. Sasi-Mahnala -alueella asuu paljon lapsiperheitä, asukasmäärät ja sitä kautta asiakasmäärät ovat runsaassa kasvussa. Kesäkuukausina alueen liikennettä vilkastuttavat mökkiläiset, maisematuristit ja suoramyyntitilojen asiakkaat. Maisematiellä

on loma-aikana runsaasti läpikulkuliikennettä: motoristit, pyöräilijät ja autoilijat. Mihaarinnalla sijaitseva kioskiki näkyi ohikulkijoille hyvin.

Kilpailutilanne oli aloittelevan kioskitoiminnan kannalta ihanteellinen, kilpailua ei käytännössä ollut. Naapurikylässä toiminut, syrjäinen jäätelöä ja kahvia myynyt Mansikkakahvila lopetti toimintansa kesällä 2009. Kaupoille matkaa on kymmenen kilometriä.

Miharin Rantakioskin visiona ja päätavoitteena on toimia kyläyhteisön virkistymis-, kohtaamis- ja kokoontumispaikkana sekä infopisteenä maisematuristeille ja ulkopaikkakuntalaisille yhteistyössä kunnan kanssa. Liikeideana ja toimintastategiana on toimia asiakasystävällisenä kioskina, jolla on selkeät aukioloajat, hyvät palvelut ja tuotteet. Miharin Rantakioski on avoinna kesäkuukaudet 1.6.-15.8. Auki päivittäin, kesä- ja elokuussa klo 14 - 21, heinäkuussa pidennetty aukioloaika klo 11 - 22. Sulkemisaika joutaa tarvittaessa. Liiketoiminnan aloittaminen heinäkuun alusta 2010.

Markkinointisuunnitelman myyntitavoitteena oli saada liikevaihtoa 2000 euroa viikossa. Markkinoinnin organisoinniksi suunnitelmissa oli pystyttää tienvarsioasteet ja aukiolohyrrä kioskin kohdalle Maisematielle, sekä harjoittaa mainontaa ja puffausta paikallisradio Kyrösradiossa, Hämeenkyrön Sanomissa, internetissä kylän kotisivustolla ja ilmoitustauluilla.

Miharin Rantakioskin perustuotevalikoima muodostuu jäätelöstä, virvokkeista, makeisista ja makkarasta. Myyntiin haluttiin ottaa brändituotteita kuten Valion jäätelöt ja Lihajalosteen makkarat, joilla olisi kunnon kate. Hyväksi palveluksi ja markkinaraoksi nähtiin elintarvikkeiden myynti Mahnalan maamiesseuralle kilpailukykyisin ehdoin.

Markkinoinnin kilpailukeinojen yleishyödyllisinä palveluina asukkaiden ja ranta-alueen käyttäjille listattiin uimaopetuksen järjestäminen, veneen vuokraus sekä ohjelmalliset yleisötapahotumat. Kioskin markkinahinnoiteltuja tuotteita lisätään ja palvelutarjontaa kehitetään kysynnän ja asiakastarpeen mukaan.

Henkilöstösuunnitelman mukaan liiketoiminnan eri vastuualueet on jaettu osuuskunnan jäsenille. Pyrkimyksenä on paikallisten nuorten työllistäminen kesätöihin. Palkatuille kesätyöntekijöille maksetaan työehtosopimuksen mukaista palkkaa. Osuuskunnan jäsenet valvovat ja vastaavat toiminnasta.

Taloussuunnitelman seuranta suunniteltiin hoidettavan viikoittaisella kassaseurannalla. Tuotto-odotuksena ensimmäiselle vuodelle oli omien kustannusten kattaminen. Ilmastolliset eli sääolosuhteet on suurin riski, johon ei voi varautua.

5.1.2 Käytännön perustamistoimet

Kun alustava liiketoimintasuunnitelma oli tehty ja todettu toteuttamiskelpoiseksi, oli aika ryhtyä käytännön perustamistoiimiin. Uuden yrityksen toiminnan alkuvaiheessa osuuskunnan jäsenet tekivät rahoituslaskelmia alkusijoituksista (investoinnit) ja riittävästä käyttörahasta (käyttöpääoma). Hyväksi peruspääomaksi arvioitiin 3000 euroa, jonka katsottiin riittävän yrityksen perustamiskuluihin, liiketilan vuokraan, palkkoihin ja vakuutuksiin, varastoon ja käteisvaroihin. Osuuskunnan säännöissä määritettiin osuusmaksuksi 500 euroa, joka saatiin jakamalla peruspääoma luonnollisten henkilöiden lukumäärällä. Kertyneet osuusmaksut muodostivat osuuspääoman, jolla Miharin Rantakioskin toiminta saatiin käynnistettyä.

Mahnalan maamiesseuran osuusmaksu on katsottu suoritettuna apporttiomaisuudella, eli muulla omaisuudella kuin rahalla, vaikka sitä ei ole erikseen perustamiskirjassa selvitetty ja arvioitu. Mahnalan maamiesseura on Hämeenkyrön kunnalta vuokratun rantaluonnon haltija, missä Miharin Rantakioski -osuuskunta harjoittaa toimintaansa maamiesseuran omistamassa kioskirakennuksessa (vuodet 2011-2012). Lähtökohtaisesti Mahnalan maamiesseuran johtokunnan päätöksellä Miharin Rantakioskin liiketoiminnasta ei saa aiheutua seuralle mitään kuluja.

Uusien yritysten on pääsääntöisesti ilmoitettava kaupparekisteriin. Kun yritys on merkitty kaupparekisteriin, se on virallinen todistus yrityksen olemassaolosta. Kaupparekisteri-ilmoitukset on tehtävä Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallituksen yhteisillä lomakkeilla, joilla yritys rekisteröityy seuraaviin rekistereihin: kaupparekisteri, ennakkoperintärekisteri, työnantajarekisteri ja arvonnäköverorekisteri. Ilmoituksen tekemisen ja siihen liittyvän veron maksun laiminlyönnistä seuraa sanktiona veronkorotus. Yrityksiltä peritään veroa pääsääntöisesti ennakkoantona. Ennakkoantona määräämiseksi yrittäjän on annettava perustamisilmoituksessa arvio yrityksen tuloista. (Yrityksen perustajan opas 2005.)

Yritykset ovat pääsääntöisesti arvonlisäverovelvollisia. Liiketoiminnan alkaessa yrityksen tulee olla merkitty valtakunnalliseen rekisteriin. Kotimaan arvonlisätunnisteena käytetään Y-tunnusta (yritys- ja yhteisötunnus). Kaikkien arvonlisäverovelvollisten on käytettävä tätä Y-tunnusta laskuissa, tarjouksissa ja muissa liiketoimintaan liittyvissä asiakirjoissa. Arvonlisäverotus koskee tavaroiden ja palveluiden myyntiä. Vähäinen toiminta, jossa kalenterivuoden liikevaihto on enintään 8 500 euroa, jää verotuksen ulkopuolelle. Kun liikevaihto on 8 500 – 22 500 euroa, voi yritys saada arvonlisäverohuojennuksen. Valtiolle maksettava arvonlisävero lasketaan kuukausittain. Miharin Rantakioskin liikevaihto sijoittuu jälkimmäiseen ryhmään.

Kirjanpitolain mukaan jokainen on liike- ja ammattitoiminnastaan kirjanpitovelvollinen. Kirjanpidon avulla yrityksen taloudellista menestystä voidaan seurata ja laskea sen tulos tilikausittain. Koska verotus ja kirjanpito ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa, on Miharin Rantakioskin kirjanpidon laatiminen hoidettu ulkopuolisen asiantuntijan avulla. Valtuutettu kirjanpitäjä työskentelee osuuskunnan perustajajäsenen omistaman yrityksen palveluksessa. Tilintarkastus on kaikissa yhtiömuodoissa pakollista. Osuuskuntalaissa on lisäksi erityissäännöksiä tilintarkastajista. Enintään kymmenenjäsenisessä harvainosauksunassa jäsenellä on itselläänkin tarkastusoikeus. Jäsen saa tutustua osuuskunnan kirjanpitoon ja muihin osuuskunnan asiakirjoihin, jotka saattavat vaikuttaa osuuskunnan tilinpäätöksen ja taloudellisen aseman arviointiin. (Suojanen 2002.)

Kesätyöntekijöitä palkkaamalla osuuskunta astui työnantajan vaatimaan ja vaikeaan tehtävään. Määräaikaiset työsopimukset ovat olleet suullisesti sovittuja. Alle 19-vuotiaiden nuorten palkkauksessa on noudatettu palvelualojen ammattiliiton työehtosopimusta ml. pakolliset sosiaaliturvamaksut ennakonpidätyksen alaisen palkan määrästä. Palkkauksessa on mahdollisuuksien mukaan hyödynnetty Hämeenkyrön kunnan kesätyötukea, johon ovat oikeutettuja työvoimatoimistoon ilmoittautuneet 15 – 25 -vuotiaat nuoret.

Ennen toiminnan aloittamista Miharin Rantakioski -osuuskunnan oli tehtävä ilmoitus kunnalliselle terveydensuojeluviranomaiselle elintarvikehuoneiston perustamisesta. Elintarvikehuoneiston pitäjän on toimitettava liitteenä erillinen omavalvontasuunnitelma ja asemapiirustus sekä myyntialueen haltijan lupa alueen ja tilojen käytöstä. Elintarvikelain (23/2006) 14§:n mukainen hakemus myyntialueesta (elintarvikehuoneisto) käsiteltiin Pirkkalan kunnan Ympäristöterveydenhuollossa Miharin Rantakioskin osalta

pikakäsittelynä. Poikkeukselliset kesäkuun helteet ja Miharin uimarannan innokkaat asiakkaat lisäsivät osakkaiden motivaatiota aikaistaa avajaisia kahdella viikolla.

5.2 Käytännön yritystoiminta

Miharin rantavirkistysalue –hankkeen hirsirakenteisen kioskirakennuksen toimitusajassa ilmeni aikatauluongelma. Kioskirakennus oli tulossa paikalleen 15.7.2010, mikä oli kesäsesongin hyödyntämisen kannalta liian myöhään. Miharin Rantakioski -osuuskunta ei lannistunut, vaan aloitti liiketoimintansa helteisessä kesäkuussa Pirkan Kylät ry:ltä vuokratusta kioskimyyntitarkoitukseen tehdyssä rakennuksessa.

Markkinoinnin kilpailukeinoja (tuote, hinta, saatavuus, markkinointiviestintä) koeteltiin alusta alkaen. Uutinen Miharin Rantakioskin avajaisista tavoitti kohderyhmät yli odotusten. Alkuillasta sytytetty juhannuskokko veti Miharinrantaan huomattavan paljon lapsiperheitä, ohjelmassa oli musiikkia ja myynnissä muun muassa grillimakkaraa. Kaikenikäisiä ihmisiä oli rannassa paljon, mutta grillimakkara ei käynyt ollenkaan kaupaksi ja Rantakioskin pitkä jono tuntui seisovan paikoillaan. Juhannuskokon hiipuessa asiakkaat kääntyivät kyllästyneenä pois jonosta ja lähtivät kukin omiin juhannusjuhliinsa.

Ensimmäisen kesän isoin opetus oli, että myyntityö ja pysäköintijärjestelyt olivat pulonkauloja, joita täytyi pystyä parantamaan ja tehostamaan erityisesti yleisötapahetimitä. Toritelttakatokset osoittautuivat jatkossa erinomaiseksi lisämyyntitiloksi tilaisuuksissa, joissa pitää pystyä palvelemaan useita satoja ihmisiä joustavasti pienellä alueella ja lyhyessä ajassa. Liikennettä on sittemmin ohjattu Ympäristökoulun pysäköintialueelle.

Rantakioskin aukioloajat on löydetty kokemuksen kautta. Vuonna 2010 aukioloajoiksi kesän jokaisena päivänä ilmoitettiin kesäkuussa klo 14-21, heinäkuussa klo 11-22 ja elokuussa klo 14-21. Kahden kesän kokemusten perusteella vuonna 2012 aukioloajat oli muutettu paremmin kysyntää vastaaviksi: kesäkuussa joka päivä klo 12-20, heinäkuussa su-to klo 12-20, pe-la klo 12-21, elokuussa 7.8. asti joka päivä klo 12-20 ja 8.8. alkaen la-su klo 12-20. Sadepäivinä kioski pidetään kiinni, ellei erikseen muuta sovita.

Miharin Rantakioskin aloittaessa vain yksi osuuskunnan jäsenistä pystyi sitoutumaan viikoittaiseen säännölliseen myyntityöhön. Kioskimyyjän työkokemuksen ansiosta hänet nimitettiin kioskivastaavaksi. Miharin Rantakioskin toiminnan edellyttämiä käytännön asioita osuuskunnan jäsenet ovat hoitaneet pääsääntöisesti omantoimen ohella, ilman palkkaa ja kulukorvauksia. Yhteisvastuuta on jaettu joustavasti kunkin jäsenen kiinnostuksen kohteet, elämäntilanne ja ajankäyttömahdollisuudet huomioonottaen.

Päävastuualueet jäsenten työtehtävien mukaan ovat karkeasti luetellen olleet:

- 1) Kesätyöntekijöiden rekrytointi, perehdytys ja ohjaaminen sekä työvuorosuunnittelu
- 2) Tukku- ja kauppakäynnit, leipominen ja vedenkuljetus
- 3) Markkinointi, tapahtumien koordinointi ja järjestäminen
- 4) Palkanlaskeminen ja –maksu, laskujen maksu ja pankkiasiat
- 5) Venepaikkojen vuokraus ja kalastuslupa-asiat
- 6) Miharinrannan ja rakennusten siistiminen sekä yleinen puhtaanapito

Kesätyöntekijät löytyivät aluksi osuuskunnan jäsenten alaikäisistä lapsista ja tuttavapiiristä. Osuuskunta maksoi kesätyöntekijöiden hygieniapassikoulutuksen. Työvoiman riittävyyteen, järjestettyyn tapahtumatarjontaan ja hyvään asiakaspalveluun haluttiin jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota ja keväällä 2012 kesätyöntekijöitä etsintäkuulutettiin internetissä Mahnalan kotisivuilla otsikolla ”Palvelukseen halutaan reipas, myyntihenkinen ja hymyherkkä kioskimyyjä”. Toimenkuva ja jäätelökioskin työehdot määriteltiin ilmoituksessa näin: ”Miharin rantakioskin kioskimyyjät toimivat asiakaspalvelutehtävissä, pääasiallisena tehtävänään huolehtia kioskin myynnistä. Lisäksi he huolehtivat tuotteiden esille laitosta ja jäätelölähetysten vastaanottamisesta. Työhön kuuluu myös kioskialueen rakennusten ja rannan yleisestä siisteydestä huolehtiminen. Tehtävässä vaaditaan hygieniapassi. Työt alkavat kesäkuun puolivälissä ja jatkuvat elokuun puoliväliin 2012. Työaika on pääsääntöisesti klo 12 - 20 välillä, poikkeuksena mm. Rantakioskilla järjestettävät tapahtumat. Viikossa on keskimäärin 3 työpäivää, mutta sadepäivinä kioski pidetään kiinni, ellei erikseen toisin sovita.”

5.2.1 Tuotteet, palvelut ja tapahtumat

Miharin Rantakioski myy pakattua jäätelöä, makeisia, sipsejä, virvoitusjuomia, kahvia ja pullaa. Järjestettyjen tapahtumien yhteydessä erillisessä toritelttakatoksessa myydään muurinpohjalättyjä, täytettyjä sämpylöitä, grillimakkaraa ja pyttipannua. Maksuvälineenä käy ainoastaan käteinen.

Kaikki Miharinrannassa järjestetyt yleisötapahtumat ovat ilmaisia ja avoimia tilaisuuksia kaikenikäisille. Tapahtumat ovat olleet Miharin Rantakioskiosuuskunnalle myyninedistämistä sanan varsinaisessa merkityksessä. Vapaaehtoista osallistumismaksua alettiin kerätä talvitapahtuman yhteydessä 2012. Saaduilla osallistumismaksuilla ja arpajaisilla on katettu pääasiassa järjestelykuluja. Tapahtumien mahdollistamilla lisätoilla on onnistuttu parantamaan merkittävästi Miharin Rantakioski -osuuskunnan tulosta.

Myyntiartikkeleista ja -valikoimasta on osuuskunnan jäsenten kesken keskusteltu paljon. Suppeaan valikoimaan on suhtauduttu ristiriitaisesti. Hävikki on minimoitu, mutta toisaalta ”ei oon” –myyminen ei ole lisännyt myyntituloja. Yhtä mieltä ollaan oltu siitä, että tarjontaa pitää saada hyllyille, mutta mitä tarjontaa, on jakanut mielipiteitä terveysviranomaisten puuttumisen pelossa. Satunnaisesti ja koemielessä myynnissä on ollut tyhjiöpakattuja hampurilaisia, joita asiakas on voinut lämmittää mikrossa itse. Näin on haluttu toimia siitä huolimatta, että kaikilla myyjillä on hygieniapassi. Asiakas on saanut varmuuden ja kokemuksen siitä, että ruuanlämmitys on asianmukaisesti ja ”puhtain käsin” suoritettu. Irtojäätelömyynti on ollut kestopuheenaihe, ja sen toteutus on vuosi toisensa jälkeen todettu liian työlääksi vaihtoehdoksi. Irtojäätelömyynti vaatisi lisäinvestointeja, muun muassa toisen vessan ja lämminvesipisteen. Tarvittavat toimenpiteet eivät ole olleet realistisia Miharin Rantavirkistysalue -hankkeen toteutusaikataulun ja -resurssien puitteissa.

Suosittuja myyntiartikkeleita ovat olleet Mahnalan fanituotteet, joissa komeilee Aarre Leskisen panoramavalokuva Enonselän saarista (kuva 4). Valokuvan käyttöön on erikseen pyydetty ja saatu käyttö lupa ilman eri korvausta internetissä Mahnalan kotisivujen ja Mahnalan fanituotteiden yhteydessä. Tuotevalikoimissa ovat postikortit, erikokoiset rintamerkit, peilit ja pullonkorkin avaajat, joissa on teksti: I LOVE MAHNALA ja I WAS BORN TO LIVE IN MAHNALA. Uusille fanituotteille, esimerkiksi T-paidoille,

olisi kysyntää. Tuotteiden tuotto ohjataan erikseen Miharinrannan palveluiden ja toiminnan parantamiseen, muun muassa jätehuollon ja ulkovessan tyhjennyksen kuluihin.

KUVA 4. Aarre Leskisen panoramavalokuva Enonselän saarista.

Miharin Rantakioski -osuuskuntaan mukaantulon myötä Mahnalan Kalastuskunta on siirtänyt Miharin ranta-alueen venepaikkojen vuokrausoikeuden ja alueen kalastuslupien myyntiä Rantakioskille. Miharin sillan luona on toistakymmentä venepaikkaa, joita on vuokrattu hintaan 20 euroa / vuosi. Venepaikkoja on rajoitettusti, joten kyläläisille on annettu vuokraamiseen etuoikeus 16.4.-31.5. väliselle ajalle. Kesäkuusta lähtien vapautuneita venepaikkoja on vuokrattu kiinnostuneille. Vuokrista saatava tuotto käytetään venepaikkojen parantamiseen. Käytännössä vuokrien kerääminen on ollut haastavaa.

Lasten uimaopetukselle on ollut kysyntää vuodesta toiseen. Hämeenkyrön kunta järjesti vuoteen 2007 saakka uimaopetusta Miharinrannassa, mutta on sittemmin keskittänyt kaiken uimaopetuksen Järvenkylään, josta löytyy Hämeenkyrön pääuimaranta, ns. EU-uimaranta. Tärkeäksi koettu uimaopetus on siitä lähtien järjestetty aktiivisten kyläläisten, sittemmin osuuskunnan toimesta ilman kunnan tukea. Alkeis- ja jatkoryhmiä on järjestetty vuosittain kahdesta neljään. Ryhmiin on otettu noin 15 lasta ilmoittautumisjärjestyksessä. Alaikärajaksi on asetettu 5 vuotta. Jatkoryhmään pääsyn edellytyksenä on ollut 5 metrin myyräuintitaito. Uimakouluopettajina ovat toimineet koulutetut liikunnanohjaajat. Uimakoulun hinta on määräytynyt ryhmäkoon mukaan. Uimaopetusmaksu on vaihdellut 20 - 30 euron välillä ja se on suoritettu ensimmäisellä kokoontumiskerralla suoraan opettajalle.

Miharin Rantakioski järjesti kyläläisille risteilymahdollisuuden juhannusaattona 2012. Se myytiin loppuun hetkessä. Peruutuspaikkoja tiedusteltiin viimeiseen asti. Matalalla pysytellyt järiveden pinta kuitenkin esti Purimo-laivan rantautumisen Miharin vieras-

laituriin ja asiakkaat kuljetettiin tilausbussilla kirkonkylälle Kehäkukan laituriin, josta ja johon suosittu tilausristeily alkoi ja päättyi. Kapteeni Seppo Savolaisen aikeet ankkuroitua Miharinrannan laituriin seuraamaan kokkojuhlan valmistelua siirtyivät seuraavaan vuoteen. Vedenpinnan korkeus juhannuksena vauhditti osuuskunnan hanketoimijoita ryhtymään Miharinrannan ruoppaustoimenpiteisiin, jotta sama ilmiö ei häittäisi laivaliikennettä Venetsialaisten yhteydessä elokuun viimeisenä viikonloppuna.

Osuuskunnan järjestämät tapahtumat vuosina 2010 – 2012 ovat olleet asukaslukuun verraten erittäin suosittuja. Miharinrannan virkistysalue on toiminut ympäri vuoden erilaisten tapahtumien keskipisteenä ja kohtaamispaikkana. Paikanpäälle on saavuttu naapurikylistä ja kauempaakin Ylöjärven, Nokian ja Tampereen kaupunkialueilta asti.

Mahnalan Talvitapahtuma on suosittu, koko perheen perinteinen ulkoilutapahtuma, joka järjestettiin ensimmäiset vuodet 2008 - 2009 Mahnalan lavan parkkipaikalla maamiesseuran nimissä, sittemmin Miharinrannan jäällä Rantakioskiosuuskunnan toimesta. Ohjelmassa on muun muassa lasten pilkkikisa, lumenveistokilpailu, koiravaljakkoajelua, moottorikelkkakyyditystä, hiihtoa puisilla tandem-suksilla, köydenvetoa lapset vastaan aikuiset ja pikkuväen suosima liukurimäki. Keskimäärin talvitapahtumissa on käynyt 300 - 400 henkeä. Lumenveistokilpailu herätti ensimmäisellä kerralla ihmetystä, mutta lapsiperheet innostuivat touhusta ja tarttuivat toimeen. Pian Miharinrannan jäälle pystytetyt 60 - 70 lumipaasia saivat uusia mielikuvituksellisia muotoja ja hahmoja.

Perheiden kynttiläkirkko järjestettiin talvitapahtuman yhteydessä ensimmäisen kerran maaliskuussa 2012. Musiikkipitoisen hartaushetken piti mahnalalainen kappalainen Henna-Riikka Rinne. Miharinrannan valaistuun lumilinnaan saapui arviolta sata kyläläistä ja ainutlaatuihin siniseen hetkeen ajoitettu tilaisuus kesti puoli tuntia.

Varaslähtö vappuun oli Miharin Rantakioskin keväällä järjestämä avajaistapahtuma. Vetonauloina tapahtumassa olivat perinneyhdistyksen jätkät ja kämppämännät, jotka saapuivat Hämeenkyröön esittelemään vanhan ajan metsä- ja savottaperinnettä sekä tukkilaistaitoja. Ohjelmassa oli perinnetyönäytöksiä, joita yleisökin pääsi kokeilemaan. Lapset innostuivat tukin päällä tasapainoilusta. Haitari ja pokasaha soivat ja säestivät reippaita tukkijätkien huumorilla höystettyjä lauluja. Avajaistapahtumalla haluttiin nostaa ja tukea Rantakioskin kalastuslupien myyntiä, joka käynnistyy melko aikaisin keväällä.

Miharinrannassa perinteinen juhannuskokko syttyi vuosikymmenet talkoovoimin, kunnes aktiiviperheiden voimat hiipuivat. Juhannuskokkoa jäätii kaipaamaan ja muutaman vuoden tauon jälkeen Miharin Rantakioski -osuuskunta tarttui haasteeseen. Lapsiperheiden kokkojuhlalle oli tilaus ja markkinarako. Miharinrannan ympäristöön on vuosi toisensa jälkeen kerääntynyt 200 - 400 hengen joukko seuraamaan, kuinka iso kokko palaa näyttävästi ja pitkään. Ohjelmassa on musiikkia ja rentoa yhdessäoloa. Väkeä on seisoskelemassa Maisematien varrella ja istuskelemassa rinteessä. Rannan tapahtumia seurataan myös järveltä käsin, Mahnalanselällä kelluu toistakymmentä venekuntaa. Kesällä 2012 alkuillan kokkojuhlan ohjelmassa oli ensimmäistä kertaa juhlasalon koristelu juhannusvieraiden tuomilla kukkakimpuilla. Punainen salko nousi pystyyn raikuvien taputusten saattelemana.

Juhannuspäivänä Miharinrannassa järjestetty lasten mato-onkikisa on suosittu virkistyskalastustapahtuma koko perheelle. Lapsille on kaksi sarjaa 0-6 v. ja 7-12 v. Osallistuminen ja kalojen narraaminen on ilmaista. Parhaat osanottajat on palkittu Miharin Rantakioskin lahjakorteilla. Onkikisan yhteydessä markkinoidaan Mahnalan kalastuslupia, virvokkeiden, grillimakkaran ja muurinpohjalettujen lisäksi.

Elokuun viimeisenä viikonloppuna järjestetyn vetouistelukisan kilpailukeskus on sijainnut viimevuodet Miharinrannassa. Kisaa on markkinoitu huipputekijöiden lisäksi harastajille, kalastusalueen kyläyhteisöjen iloksi ja kesäiseksi ajankuluksi. Kilpailuun on ottanut osaa noin 30 venekuntaa. Tapahtuman järjestäjien vinkkinä on, että kalasaaliista perinteisesti riittää jaettavaa yleisölle. Miharin Rantakioski on toiminut Mahnalanselän-Kirkkojärven kalastusalueen järjestämässä tapahtumassa yhteistyökumppanina.

Elokuun viimeisenä viikonloppuna rannikolla vietetään mökki- ja veneilykauden päättäjäisiä. Miharinrannan Venetsialaiset on veden, tulen ja valon juhla. Vuonna 2010 ensimmäisen kerran Mahnalassa järjestetty tapahtuma valittiin kaksi vuotta myöhemmin Pirkanmaan parhaaksi kylätapahtumaksi 2012. Samana vuonna Tampereen Yrittäjät lanseerasivat näyttävästi Tampereen ensimmäisiä Venetsialaisia, jotka järjestettiin Laukontorin rannassa.

Osallistuminen Miharinrannan Venetsialaisiin tapahtuu sytyttämällä lyhtyjä rannalle, laiturin nokkaan ja Maisematien varteen. Kello 21 alkaen ihmiset on kutsuttu Miharin-

rantaan nauttimaan hämärästä illasta, valon ja veden leikistä, ystävistä, elävästä musiikista ja tulitaiteilijoista sekä ilotulitteista. Tapahtuma on kasvanut vuosi vuodelta ja paikalla poikkeaa arviolta noin 500 kävijää. Vieraslaiturissa ankkuroituna on Purimo-laiva, joka toimii kelluvana kapakkana aina juhlien loppuun asti, jolloin se kuljettaa Hämeenkyrön kirkonkylältä saapuneita juhlijoita takaisin Frantsilan Kehäkukan laituriin.

5.2.2 Markkinointiviestintä

Markkinointiviestinnän tärkeimpiä keinoja ovat mainonta, henkilökohtainen myyntityö, tiedotustoiminta ja menekin edistäminen. Näiden lisäksi on olemassa koko joukko muitakin mahdollisuuksia, joilla voidaan vaikuttaa viestinnän tavoitteiden saavuttamiseen, kuten suoramarkkinointi ja internet. (Siukosaari 1997, 14.) Yhtenä Miharin Rantakioskin toiminnan kulmakivenä voidaan pitää aktiivista markkinointia ja tiedottamista niin kylän sisälle kuin ulkopuolellekin. Markkinointiviestinnän tavoitteena on ollut tiedottaa asiakkaille yrityksestä ja sen tuotteista, palveluista ja tapahtumista.

Osuustoiminnan monipuolinen ja pääasiassa talkoovoimin tehtävä arvokas työ ansaitsee tulla kuulluksi. Elina Leppäsen toimittamassa Kylän tiedottamisvinkit –tietopaketissa todetaan, että avoin tiedottaminen on osaltaan edellytys myös hyvän kylähengen luomiselle – niin vakituiset kuin kesäasukkaatkin tietävät, mitä kylässä milloinkin on suunnitteilla. Lisäksi tiedottaminen niin paikalliselle medialle kuin eri organisaatioiden, kunnan ja rahoittajienkin suuntaan lisää merkittävästi kylän toiminnan vahvuutta ja uskottavuutta. Tiedottaminen on eri asia kuin markkinointi. Tiedottaminen kertoo asioista oikein ja avoimesti, niin onnistumisista kuin hankaluuksista. (Leppänen 2001.) Markkinoinnissa ja mainoksissa voidaan taas korostaa hyvää ja houkutelaa (liitteet 1 - 3).

Mahnalassa on tuotettu useiden vuosien ajan erilaisia tiedotteita ja julkaisuja. Vuodesta 2008 alkaen on Pertti Haaviston voimin ylläpidetty internetissä kylän omia kotisivuja, joilta myös Miharin Rantakioski yhteystietoineen löytyy. Tapahtumia markkinoidaan Hämeenkyrön kunnan, Pirkan Kylien ja Aamulehden internetsivustojen tapahtumakalentereissa. Lisäksi markkinointiviestintää tehdään erikseen laadituilla tiedotteilla ja uutiskirjeillä. Lehtimainonta on kallista ja siksi osuuskunta tarjoaa aktiivisesti myös omia valmiita puffitekstejä, menovinkkejä ja valokuvia alueella ilmestyviin paikallislehtiin, jotka hyvin mielellään julkaisevat juttuja hämeenkyröläisistä yleisötapahtumista.

Miharinrannan tapahtumista levitetään ennakkotietoa myös perinteisten mainosten, julisteiden avulla kylänraitin ilmoitustauluilla ja sähköpölväissä sekä flyereina suoraan postilaatikoihin. Sosiaalisen median käyttö on ollut jatkuvassa kasvussa vuodesta 2010 alkaen ja Facebookin avulla on voitu hoitaa ennako- ja jälkimarkkinointia tehokkaasti.

5.2.3 Yhteistyökumppanit

Cyert & Marchin (1963) mukaan organisaatioilla sinänsä ei ole tavoitteita, mutta yksilöillä on. Organisaation tavoitteet muodostuvat yksilöiden ja sidosryhmien – jotka muodostuvat yksilöistä, joilla on samanlaiset tavoitteet – tavoitteista, joiden kompromissinä muodostuu organisaation tavoite. Ristiriitojen ratkaisutavat, päätöksenteon säännöt ja yksilöiden preferenssit ratkaisevat, mihin tulokseen yksilöiden ja eri sidosryhmien välisissä neuvotteluissa päädytään. (Pellinen, J. 2005, 25.)

Miharin Rantakioski -osuuskunnan jäseninä ovat luonnollisten henkilöiden lisäksi Mahnalan maamiesseura ja Mahnalan Kalastuskunta, joita edustavat kokouksissa erikseen nimetyt henkilöt. Lisäksi osuuskunta tekee yhteistyötä Purimo-laivan kanssa erilaisten tapahtumien yhteydessä, muun muassa Mahnalan juhannusristeilyn matkanjärjestäjänä.

Luontevaa yhteistyötä ja talkootyötä tehdään lisäksi Mahnalan Ympäristökoulun sekä alueen yrittäjien, asukkaiden ja maanomistajien kanssa, esimerkkeinä Talvitapahtuman mittavat lumityöt Miharinrannassa, tapahtumien liikenne- ja parkkipaikkajärjestelyt jne.

Miharinrannan tapahtumien vetonaulat ovat pääsääntöisesti henkilökohtaisten suhteiden avulla hankittuja esiintyjiä, joiden kanssa on erikseen sovittu kohtuullisista matkakulukorvauksista, välinevuokrista ja asiaankuuluvista vaivanpalkoista.

Merkittävä yhteistyökumppani ja toiminnan taloudellinen tukija on Hämeenkyrön kunta. Kunnan kesätyötuki kahden nuoren osalta on ollut yhteensä 400-500 euroa. Kesätyötuki jäi osuuskunnalta hyödyntämättä vuonna 2011, kun palkatut nuoret unohtivat hoitaa oman osuutensa suullisesta sopimuksesta, vuonna 2010 vain yksi työntekijöistä oli oikeutettu tukeen. Kesätyötuen hakeminen työvoimatoimiston ilmoittamassa määräajassa kuuluu käytännössä työntekijän velvollisuuksiin.

Hämeenkyrön kunnan kulttuurilautakunta on suhtautunut positiivisesti Miharin Rantakioski-osuuskunnan tapahtumatarjontaan ja on kahdesti myöntänyt harkinnanvaraista avustusta, vuosina 2011 ja 2012. Ensimmäinen avustus 700 euroa myönnettiin Miharin rannan tienviittatolpan hankinta- ja materiaali- sekä moottorisahataiteilijan työnäytöskuluihin. Laskua ei toistuvista pyynnöistä huolimatta saatu ja näin ollen kunnan avustus jäi hyödyntämättä. Toinen 500 euron avustus myönnettiin Venetsialaisissa esiintyneen tilitaiteilijaryhmän esiintymispalkkioon.

On ollut myös takaiskuja. Hämeenkyrön tekninen lautakunta eväsi kunnan tuen, kun Mahnalan maamiesseura, Mahnalan kalastuskunta ja Rantakioski -osuuskunta anoivat 24.7.2012 päivätyssä kirjeessään Hämeenkyrön kunnalta lupaa 70 w valaisimien (4 kpl) kytkemiseksi Hämeenkyrön kunnan Maisematien katuvaloverkkoon. Anojat hankkivat itse omalla kustannuksellaan tarvikkeet ja tekivät työt talkoilla. Kunnan kustannettavaksi olisi jäänyt valaisemisesta aiheutuvat sähkölaskut. Valaisimien tarvetta perusteltiin Miharin uimaranta-alueen viihtyisyyden ja turvallisuuden paranemisella sekä kunnan katuvalojen vähäisellä valaisulla uimaranta-alueelle. Tekninen lautakunta päätti, ettei se myönnä Miharin uimaranta-alueen valaistukselle liittämislupaa kunnan katuvaloverkkoon, päätöstä perusteltiin säästösyillä. Vuonna 2010 säästöjä kohdennettiin mm. uima- paikkojen hoitoon ja uimarantojen hoitosopimukset irtisanottiin. Kunnan uimapaikoille toimittamat rakenteet (laiturit, pukukopit, wc:t) luovutettiin kyläyhdistyksille tai muille uimapaikan hoitajille vastikkeetta ja heille annettiin mahdollisuus halutessaan jatkossa hoitaa uimapaikkoja omalla vastuullaan ja kustannuksellaan. Hämeenkyrön kunta säästää sähköenergian kulutusta katuvaloverkostonsa käytössä rajoittamalla valaistusaikoja. Uusien keskusta-alueille sijoittuvien asuin- ja tiealueiden lisäksi katuvalaistusta on lisätty vain koulujen läheisyyteen liikenneturvallisuuden parantamiseksi. (Hämeenkyrön kunta 2012.)

5.2.4 Ostokäyttäytyminen

Vuonna 2011 jäätelöä syötiin Suomessa reilut 74 miljoonaa litraa. Myynti heilahtelee säiden mukaan noin 5-10 prosenttia vuodessa. Suomalaiset ovat edelleen jäätelökansaa, mutta makeisveron korotus ja kylmä kesä 2012 ovat pureet kulutukseen napakasti. Suomalaisten jäätelön kulutus laski viime vuonna yhdeksän prosenttia edellisvuodesta. Jäätelöä koettelee sateisen ja kylmän kesän lisäksi vuonna 2011 voimaan tullut ja vuonna 2012 korotettu valmistevero. Viime vuonna jäätelöä syötiin 12 litraa henkilöä kohden. Määrä on yhä Euroopan suurimpia, mutta laskenut jo 15 vuoden ajan hiljalleen. Nestlé ja Ingman vahvistavat, että jäätelö on kuluvana kesänä maistunut suomalaisille jonkin verran huonommin kuin viime kesänä. Lukuja firmat eivät paljasta, tietoa markkinaosuuksistaan ei kilpailutilanteen vuoksi ole saatavissa. (Torikka 2012.)

Tilinpäätöksen myyntituottojen keskiarvon perusteella jäätelöä ei ole myyty yhtään sen enempää tai vähempää kuin kahtena edeltävänä kesänä, oikullisista sääolosuhteista huolimatta (Tutiempo 2012, Accu Weather 2012). Tarkempi tutkimus kioskimyyjien yksinkertaiseen myyntikirjanpitovihkoon osoittaa, että sadepäivien myynnit ovat jääneet verraten pieniksi, jopa surkeiksi. Tässä opinnäytetyössä lähteenä on käytetty taulukkoa kesän 2012 myynneistä, josta sään ja lämpötilan vaikutus myyntiin käy ilmi kesä-, heinä- ja elokuun päiväkohtaisen tarkastelun avulla. Taulukko havainnollistaa hyvin hellepäivien ja järjestettyjen yleisötahtumien suotuisan vaikutuksen myyntitulokseen. Taulukossa vertailuarvoina ovat aukioloaika, myynti, Tampere-Pirkkalan säähavainto- asemalla mitattu säätila (ylin lämpöaste, sade/salamat) sekä kioskimyyjien tukkimiehen kirjanpidosta lasketut kappalemyyntimäärät kulloistakin päivää kohden.

Ostokäyttäytymiseen vaikuttaa luonnollisesti vierailijoiden omavaraisuus. Eväät ovat osa retkeilyä ja luonnossa virkistäytymistä, eikä asiakkaita voi estää tuomasta omia eväitään ranta-alueelle. Yleisötahtumat ovat suosittuja tilaisuuksia, joissa ihmiset keskimäärin kolmen tunnin aikana ostavat avokätisesti muun muassa virvokkeita, muurinpohjalettuja, grillimakkaraa, pyttipannua ja ylipäänsä kaikkea, mitä on tarjolla.

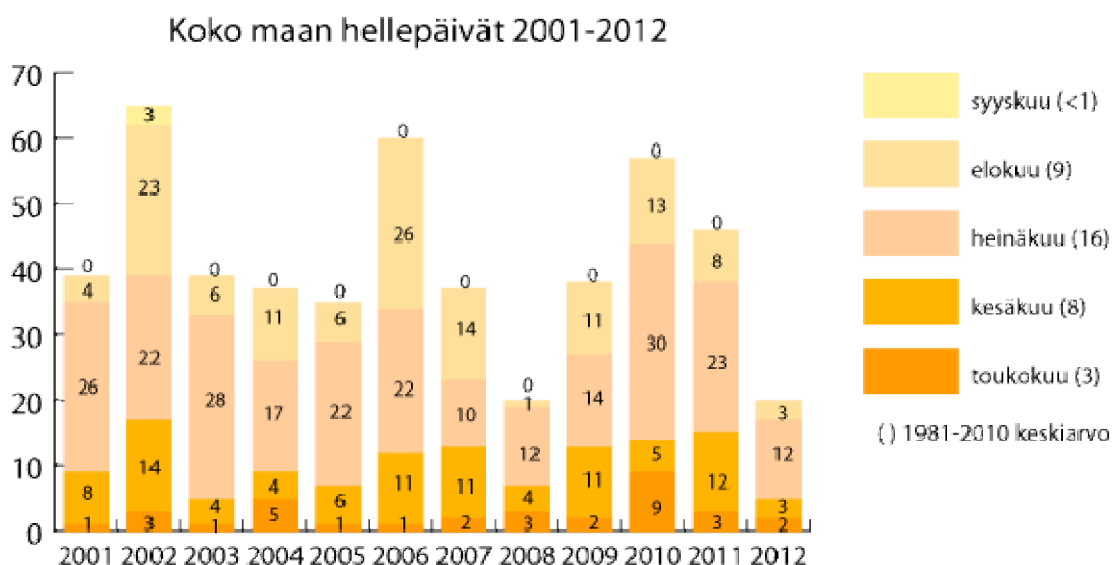
5.2.5 Riskienhallinta

Tässä opinnäytetyössä riski on määritelty tapahtumaksi tai olosuhteeksi, joka voi vaikeuttaa tai estää Miharin Rantakioski-osuuskunnan tavoitteiden saavuttamista tai jonka vuoksi liiketoimintamahdollisuuksia jää hyödyntämättä. Riskienhallintatoimenpiteille ei yrityksessä ole erikseen nimetty varsinaisia vastuuhenkilöitä, vaan vastuu toimenpiteiden suunnittelusta, toteutuksesta ja seurannasta on kaikilla osuuskunnan jäsenillä.

Yritystoimintaa aloittaessaan vuonna 2010 osuuskunnan jäsenet nimesivät sääolosuhteet suurimmaksi riskiksi, johon ei voi varautua. Monen jäätelökioskiyrittäjän ja kesälomalaisen lomatoiveissa ovatkin aurinkoiset säät ja hellepäivät. Tämä pätee myös Miharin Rantakioski -osuuskuntaan, jota kesäaurinko hemmotteli vuodet 2010 – 2011. Kesäkuu 2012 tuntui monen mielestä harvinaisen kylmältä kuukaudelta ja sitä se tilastojen mukaan olikin. Hellaajana pidetään + 25 astetta ja tavallisesti se ylitetään Suomessa touko-kesäkuun aikana 12 kertaa, kerrotaan Ilmatieteen laitoksen internet-sivustolla. Miharinrannan kohdalle hellepäiviä osui koko kesänä vain neljä kertaa ja nekin heinäkuussa.

Lämpimät päivät näkyivät myyntikirjanpitolivihossa hyvinä myyntipäivinä. Kesäkuussa sadetta saatiin keskimääräistä enemmän lähes koko maassa. Runsaita, yhtenäisiä sateita kulki lähes päivittäin Suomen yli, eikä poutaisia hetkiä ollut muutamaa vuorokautta pidempään. Miharinrannassa sadetta saatiin 15 päivänä. Heinäkuussa ei vallitsevassa säätilassa nähty muutosta juuri parempaan, sadepäiviä oli peräti 20 (Tutitempo 2012, Accu Weather 2012.) Heinäkuun toisella viikolla Miharin Rantakioski jouduttiin pitämään kokonaan kiinni kolmena päivänä. Erityisesti Länsi-Suomea koeteltiin rankkasateilla heinäkuun aikana, Pohjanmaalta uutisoitiin hurjista kesätulvista, jotka Suomessa ovat harvinainen ilmiö.

Ilmatieteen laitoksen mukaan kesän 2012 (kesä-elokuu) keskilämpötila oli koko maassa varsin lähellä vertailukauden 1981-2010 keskiarvoja. Ilmatieteen laitoksen kirjaamat hellepäivät olivat kuitenkin harvassa (kuvio 1), sillä koko maassa hellepäivien lukumäärä jäi noin puoleen tavanomaisesta (Ilmatieteenlaitos 2012.) Sademäärissä oli suuria paikallisia vaihteluita. Paikoin kesä-elokuun sademäärät olivat yli 1,5-kertaisia tavanomaiseen nähden, kun paikoin taas jäätin pitkän ajan keskiarvojen alapuolelle.

KUVIO 1. Hellepäivien lukumäärät kesinä 2001-2012

Päivitetty 3.9.2012

Kahden ensimmäisen hellekesän aikana ilmastolliset olosuhteet olivat jäätelömyynnin kannalta erinomaiset, mutta sääriski tiedostettiin ja pidettiin mielessä. Osuuskunnan kokouksissa keskusteltiin muun muassa toimintamallista, jossa ruoveteläinen tyttöjen pesäpallojaosto pitää jäätelökioskinsa kiinni sadepäivinä, jos myynti näyttää jäävän vähäiseksi sateen vuoksi. Liiketoiminnan on tarkoitus tuottaa pesäpalloseuralle varoja ja liikevoittoa, näin ollen työvuoroja on yhteisellä sopimuksella peruttu viime hetkellä ilman ongelmia. Menettely on myös Suomen työaikalain tulkinnan puitteissa mahdollista, luonnollisesti työntekijän suostumuksella.

Työvuoroluettelo on saatettava kirjallisesti työntekijöiden tietoon hyvissä ajoin, viimeistään viikkoa ennen siinä tarkoitettun ajanjakson alkamista. Tämän jälkeen työvuoroluetteloa saa muuttaa vain työntekijän suostumuksella tai töiden järjestelyihin liittyvästä painavasta syystä. (Työaikalaki 9.8.1996/605.)

Miharin Rantakioskin kesätyöntekijöihin päätettiin ryhtyä kokeilemaan samaa käytäntöä kuin Ruovedellä. Tämä tuotiin julki keväällä 2012 sekä työpaikkailmoituksessa että haastattelu- ja rekrytointitilanteessa. Miharin Rantakioskissa myyntitöitä tehdään kahdessa vuorossa. Käytännössä vallitsevan säätilan arvioiminen ja siihen reagoiminen osoittautuivat erittäin haasteelliseksi ja jäivät yksin työnantajan vastuulle. Kesätyöntekijät eivät olleet pesäpallojaoston tyttöjen tapaan sitoutuneita myyntitulokseen, heidän

työmotivaationsa ja hyötynsä perustuivat palkkapussiin ja lyhyen tähtäimen voittoihin. Kesäkuussa Rantakioski pidettiin suljettuna yhden päivän, heinäkuussa 3,5 päivää ja elokuussa peruttiin kaksi iltavuoroa. Valitettavasti tyhjän panttina istuskelu syö nopeasti yrityksen käyttökatetta ja Miharin Rantakioskin huono tuottavuus ei pidemmän päälle ole kenenkään etu.

Riskienhallintaan kuuluu myös osuuskunnan jäsenien jaksaminen. Helposti unohtuu, että Miharin Rantakioskin toiminnan organisoimisen ja pyörittämisen sekä palvelujen ja tapahtumien järjestämisen lisäksi osuuskunnan jäsenet ovat olleet suunnittelijoita, toimeenpanijoita ja käytännön toteuttajia Mahnalan maamiesseuran rahoittamassa Miharin Rantavirkistysalue –hankkeessa. Ajatukset maamiesseuran kioskirakennuksen mittsuhteista ja muista parannuksista syntyivät käytännön havainnoista. Kesällä 2010 nähtiin käytännössä rannan ja vuokratun kioskirakennuksen toimivuus ja uusia ideoita alkoi syntyä. Rannan kunnostustyöt on tehty ennen kaikkea käyttäjiä ja Miharin Rantakioskin toimintaa silmällä pitäen. Muutoksilla on pyritty parantamaan lapsiperheiden suosiman matalapohjaisen uimapaikan vetovoimaa. Miharin Rantakioski on toiminut vuodesta 2011 alkaen siirrettävässä, hirsirakenteisessa kioskirakennuksessa, jonka pääsääntöisesti osuuskunnan jäsenet ovat talkoovoimin rakentaneet Mahnalan maamiesseuralle. Miharinrannan kunnostustöiden lisäksi osuuskunnan jäsenet ovat pystyttäneet ja maallanneet virkistysalueen käyttäjille grillikatoksen.

Vakuuttaminen on osa riskienhallintaa. Miharin Rantakioskille on murtauduttu kolmen vuoden aikana kolme kertaa. Vuoden 2010 kesällä koetteli ensimmäinen kioskimurto, jossa varkaat veivät hyllyiltä karkkipussit, kylmiöstä virvokkeet ja pakastimesta jäätelöt sekä CD-soittimen. Vahinko ei ylittänyt vakuutuksen omavastuuosuutta, eikä poliisitutkinta johtanut kiinniottoon.

Vuonna 2010 vahinkovastuukysymysten äärelle jouduttiin toistamiseen elokuussa uimaopetusviikon jälkeen. Joku uimakoululaisista oli lämmittelyleikkien tiimellyksessä juossut satunnaisen auringonottajan laukun päältä. Asia tuli julki jälkikäteen Hämeenkyrön kunnan insinöörin välityksellä. Miharinrannassa silmälasinsa rikkonut naishenkilö oli vaatinut kunnalta vahingonkorvausta ja kunta siirsi asian käsittelyn ranta-alueen haltijalle. Mahnalan maamiesseura väisti vaateen perustellen aluetta yksityisenä rantana.

Mahnalan Maamiesseuran johtokunnan päätöksellä Miharinrannan toimintaa jatketaan entiseen malliin vähän matalammalla profiililla yksityinen / maamiesseuran ranta – statuksella. Nimittämällä Miharin rantavirkistysalueen yksityiseksi rannaksi halutaan minimoida mahdolliset vastuukysymykset sekä kunnan velvollisuudeksi mielletty terveysvalvonta ja veden laadun tarkkailu sekä vesinäytteistä koituvat kulut.

Hämeenkyrössä yleiseksi uimarannaksi on luokiteltu toistaiseksi vain Järvenkylän ranta, jota valvoo Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on terveydensuojelulain (763/1994) 29 §:n mukaan säännöllisesti valvottava uimarannan veden laatua. Terveysuojeluviranomaisen hyväksymät yleiset uimarannat ovat valvonnan piirissä. Veden laadun lisäksi valvotaan, että kohteen tiloista, rakenteista tai laitteista ei aiheudu terveyshaittaa siellä oleskeleville. Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköllä on alueen kunnissa (Hämeenkyrö, Lempäälä, Nokia, Pirkkala, Vesilahti ja Ylöjärvi) valvonnassa yhteensä 40 yleistä uimarantaa, joista yli sadan kävijän rantoja eli niin sanottuja EU-rantoja on 9. (Pirteva 2012.)

Yli 100 kävijän rannoilta otetaan yksi vesinäyte kaksi viikkoa ennen uimakauden 15.6. - 31.8. alkua ja sen jälkeen kolme näytettä uimakauden aikana. Muilta pienemmiltä yleisiltä uimarannoilta otetaan kolme näytettä uimakauden aikana. (Pirteva 2012.)

Kesällä 2010 ympäristöterveydenhuollon ohjeena oli, että rannalle merkitään selkeästi, että se ei ole yleinen uimaranta. Asia tuotiin yleisölle julki myös laajalevikkisessä ilmaisjakelunumerossa Hämeenkyrön Sanomien Kesä 2011 –teemalehdessä, jossa oli kokosivun juttu uudistuneesta Miharinrannasta. Jutussa muistutettiin, ettei Miharinrannalla ole uimavalvontaa. Ranta ei ole yleinen uimaranta, ja siksi siellä oleskelu ja uiminen tapahtuvat omalla vastuulla. (Kangaspunta 2011.)

Miharinrannan suosio ja julkinen kirjoittelu herättivät Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon viranomaiset puuttumaan asiaan uudelleen. Syyskuussa 2011 terveysviranomaisen kanta oli, että uimarantaan liittyvä varustelu rannalla voi tehdä rannasta lakitekniisesti yleisen uimarannan. Petteri Hoiskon sähköpostiviestin mukaan varustelun olemassaolo voi viranomaisen tulkinnan mukaan laukaista terveydensuojelulain mukaisen hyväksymismenettelyn. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla on tuoteturvallisuuslainsäädännön kautta tiukempi tulkinta siitä, mikä on yleinen uimaranta. Viranomaisen katsoo, että Miharinrannan nykytilanteessa ongelmallista on se, että jos uimarille sattuisi siellä jotain, niin vastuulliseksi / korvausvelvolliseksi tahoksi voitaisiin pahimmassa tapauk-

sessä katsoa rannan haltija. Terveystarkastaja Petteri Hoisko määritteli kolme vaihtoehtoista toimintatapaa Miharin virkistysalueen osalta:

Ei yleistä uimarantaa. Kioski voi olla rannalla. Sitä yksin ei katsota uimarannan merkiksi. Kioskilla täytyy olla wc, joten olemassa olevan vessan voi katsoa kioskin wc:ksi, mutta uimarannan pukukoppi tulisi poistaa. Rannalle olisi hyvä laittaa kyltti, jossa ilmoitetaan selkeästi, että: EI YLEINEN UIMARANTA, EI YLLÄPITO. Uimakoulua tai vastaavaa rannalla ei voisi pitää. Kaikki omalähtöinen julkinen kirjoittelu, jossa ranta mainitaan uimarantana, voidaan katsoa ”mainontana”, joka voi tehdä rannasta yleisen uimarannan. Mahnalan kyläsivuilla (<http://www.mahnala.com/kartta>) Miharinrantaa ei saa merkitä uimarantana. Näillä toimenpiteillä terveystarkastaja voisi katsoa Miharinrannan vain uimapaikaksi, jossa joku halutessaan voi pulahtaa uimaan jokamiehen oikeuden perusteella.

Yksityinen / maamiesseuran ranta. Ranta-alue tulisi rajata selkeästi. Käytännössä se tarkoittaisi uimarannan aitaamista ja merkintöjä esim. ”YKSITYINEN UIMARANTA, MAHNALAN MAAMIESSEURA. ULKOPUOLISILTA PÄÄSY KIELLETTY”, tai jotain vastaavaa. Näillä toimenpiteillä Miharinranta poistuisi tuoteturvallisuus- ja terveydensuojelulainsäädännön velvoitteiden alta. Paperi pukukopin seinällä ei ole riittävä rajaamaan rannan toimintaa.

Yleinen uimaranta. Edellyttää terveydensuojelulain 763/1994 13§:n mukaista ilmoitusta terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoitus käsitellään, hyväksytään ja Miharinranta otetaan valvontaan. Lisävelvoitteena tulee Miharinrannan ylläpito, johon liittyy säännöllinen näytteenotto. Varusteluun tarvitsisi lisätä köydellinen pelastusrengas ja ilmoitustaulu riittävin tiedoin ja ohjeistuksin. Kustannuksia aiheuttavat näytteenotto, laboratoriotutkimukset ja valvontamaksut.

Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö on kirjannut Mahnalan maamiesseuran 30.8.2011 päivätyn selvityksen saapuneeksi. Terveystarkastaja Petteri Hoisko pidättäytyi toistaiseksi ryhtymästä rannan osalta mihinkään toimenpiteisiin, hän kirjoitti pitävänsä asian vireillä odottamassa, miten maamiesseura etenee asian kanssa.

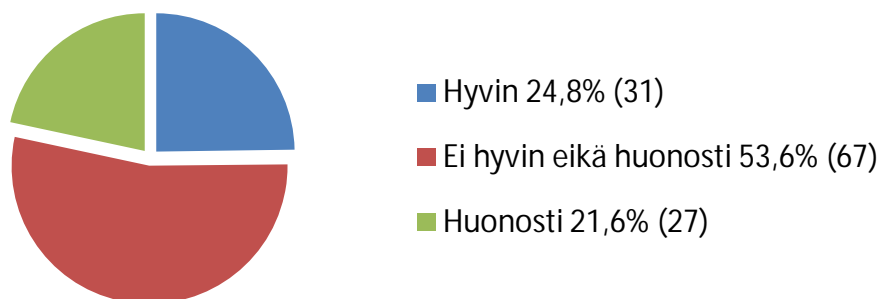
Maamiesseuran johtokunnan voimassaolevalla päätöksellä Miharin Rantakioskin liiketoiminnasta ei saa aiheutua seuralle mitään kuluja, päinvastoin tuotto-odotukset inves-

toinnille ovat vahvat. Kaikki ranta-alueen toiminnasta ja käytöstä aiheutuvat kulut katsotaan kuuluvan osuuskunnan hoidettaviksi. Marraskuussa 2012 tätä opinnäytetyötä kirjoitettaessa vastuuasia on edelleen ratkaisematta ja on sen myötä olemassa oleva riski.

5.2.6 Tunnettavuus ja asiakastyytyväisyys

Lokakuussa 2012 tehtiin Mahnalassa kyläsuunnitelman päivityksen pohjaksi kyläkysely. Kyläkysely tehtiin internetissä ja vastauksia tuli yhteensä 148 kappaletta. Mahnalan vakioasukkaita ja mökkiläisiä vastaajista oli 101, loput 47 vastaajaa olivat joko naapurikylistä tai muuten asiasta kiinnostuneita. Miharin Rantakioski -osuuskunnan toiminnan tunti vastaajista hyvin 24,8 % ja huonosti 22,6 %. Yli puolet 53,6 % vastanneista ei tuntenut toimintaa hyvin eikä huonosti (kuvio 2). Kyläkyselyyn vastanneista 23 ohitti kysymyksen.

Kuinka hyvin tunnet Miharin Rantakioski-osuuskunnan toimintaa?

KUVIO 2. Miharin Rantakioski -osuuskunnan toiminnan tunnettavuus.

Kyläkyselyn yhdistyksiä koskevassa vapaassa kommenttikentässä Miharinrannan kunnostushanketta pidettiin hyvänä esimerkkinä investoinnista kaikille yhteisön hyväksi. Mahnalaan avattua laivareittiä keuhuttiin hienoksi asiaksi. Rantakioskin palvelua pidettiin hyvänä ja keuhuttiin kunnan kesäkioskia, joka työllistää paikallisia nuoria kesän ajaksi. Yleisesti kiiteltiin aktiivisia ihmisiä, jotka jaksavat järjestää monenlaista toimintaa kylällä. Kalastuskunnalle nostettiin hattua eritoten Miharinrannan toimista sekä

nuorten huomioinnista ja aktivoinnista onki- ja pilkkikisoilla. Tapahtumia keuhuttiin myös hienoiksi. Yhteisten lapsiperheille suunnattujen tapahtumien koettiin vaikuttavan myönteisesti kylän ilmapiiriin. Moni vastaajista oli huomannut, ettei tapahtumien järjestyksessä tahdo olla tarpeeksi tekijöitä ja tapahtumiin mahtuisi lisää talkooväkeä. Ratkaisuehdotuksena oli, ettei suureellisia tapahtumia kannata järjestää. Vastaavasti moni kyläkyselyyn vastanneista ilmaisi tahtonsa osallistua talkoisiin. Rantakioski -osuuskunnan kerrottiin viime aikoina näkyneen yhdistyksistä eniten juuri tapahtumien muodossa. Esimerkkinä mainittiin Miharirannan Venetsialaiset, joita pidettiin mukavana asiana, mutta äärimmäisen ikävänä koettiin yhden vastaajan taholta, että tapahtuman pitää päättyä ilotulituksiin. Rakentavassa palautteessa huomautettiin, että luonnon hiljaisuutta pitäisi osata arvostaa, sillä se on katoava luonnonvara. Jos turhakkeita ja meteliä kaippaa, voisi palautteen antajan mielestä suunnata Tampereen keskustorille.

Anonyymisti annettu palaute oli pääasiassa positiivista, mutta toimintaa moitittiin muutamissa värikkäissä vastauksissa varsin suuri sanoin. Osuuskunnan toimintaa luonnehdittiin liialliseksi meuhkaamiseksi. Palautteessa neuvottiin rauhoittumaan ja keskittymään kylän kehittämiseen toisella tavoin. Toiminnalle annettiin kaikki kunnia, mutta muistutettiin omillaan toimeen tulemisesta. Jatkuva rahan kerjääminen Maamiesseuralta, joka on antanut kioskin toimintaan mittavan alkupanostuksensa, ärsytti kyseisen palautteen antajaa. Miharir Rantakioski -osuuskuntaa kehoitettiin niin ikään keskittymään omaan taloudenpitoonsa ja käyttämään Mahnalan maalaisjärkeä, jotta toiminnalle olisi jatkumoa.

Tulevaisuuden suunnitelmat ja mahdolliset markkinointiponnistelut voidaan jatkossa kohdentaa tehokkaammin, kun Miharirannan kävijät ja asiakkaat tunnetaan mielipiteiltään. Kyläkyselystä saatujen kommenttien perusteella voidaan kohdentaa voimavaroja sellaisten asioiden kehittämiseen, joihin virkistysalueen palveluiden käyttäjät ja kyläläiset ovat tyytymättömiä. On kuitenkin otettava huomioon, mitkä ovat yksittäisiä mielipiteitä ja mitkä laajalti jaettuja mielipiteitä. Kyläkyselyllä saadun palautteen perusteella voidaan arvioida Miharir virkistysalueen kävijöiden mielipiteitä alueen viihtyvyydestä ja mitata Miharir Rantakioski -osuuskunnan palvelujen ja tapahtumien laatua sekä tarpeellisuutta.

On hyödyllistä tietää mielipiteistä. Palaute auttaa arvioimaan, mitä vaikutuksia osuustoiminnalla on kävijätyytyväisyyteen sekä ovatko Miharirrannassa talkoovoimin tehdyt

muutokset, uudistukset ja investoinnit vaikuttaneet kävijäkunnan tyytyväisyyteen. Miharin Rantakioski -osuuskunnan toimintaa tunti kyläkyselyyn vastaajista hyvin ainoastaan 24,8 %. Tämän perusteella on syytä olettaa, että markkinointia ja tiedottamista kannattaa jatkaa ja entisestään tehostaa. Sitä kautta voi löytyä uusia voimavaroja ja asiakkaita.

5.2.7 Toiminnan vaikutuksia

Hankemaailmassa puhutaan paljon hyvistä käytännöistä. Kevättalvella 2012 Miharin Rantakioskin toimintakonsepti on nostettu hyväksi esimerkkitapaukseksi artikkelissa, jossa Juha Kuisma haastaa kyläyhdistykset kokeilemaan nuorten kesätyöllistämistä. Juha Kuisma toimii Suomen Kylätoiminta ry:n Kylien Bisneskeissit –hankkeen vetäjänä. Kuisman tehtävänä on levittää tietoa kylään tukeutuvan yrittämisen hyvistä toimintamalleista, edistää sopimuksellisuutta lähipalvelujen tuottamisessa muun muassa kuntien kanssa sekä kehittää kyläsuunnitteluun uutta liiketoiminta-ajattelua.

Kylissä on kesäaikaan paljon yleishyödyllistä tekemistä ja erilaisia kotitalouksien apu- töitä. Jos 15-16 –vuotias nuori saa ensimmäisen kesätyöpaikkansa kotikylästä, hän muistaa sen lopun ikäänsä. Se luultavasti värittää hänen suhtautumistaan maaseudun mahdollisuuksiin. Palkkaa tärkeämpää kesätyössä ovat karttuva kokemus ja työhön liittyvä vastuu. Ensimmäisen kesätyönuoren työllistämiseen kannattaa käyttää sitä kyläyhdistyksen tilillä seisovaa rahaa, yllyttää Kuisma. On tärkeää saada asia vireille ja kokeiluksi. (MAASEUTUplus 2012)

Mahnalassa vuodesta 2010 alkaen järjestetty Miharinrannan Venetsialaiset valittiin kolme vuotta myöhemmin Pirkanmaan parhaaksi kylätahtumaksi 2012 (kuva 5).

Miharinrannan suunnittelupalaverissa keväällä ääneen sanottu ”hullu ajatus” kelluvasta kapakasta oli jo seuraavana kesänä totta. Miharin veneenlaskupaikan ja siihen liittyvän laiturin rakentamisen ja toimenpiteiden yhteydessä selvitettiin, että vanha veneväylä ja syväys saatiin risteilylaiva Purimolle sopivaksi. Kunnanjohtaja Antero Alenius vihki uuden laivareitin avatuksi vuonna 2011 Miharinrannan Venetsialaisten yhteydessä.

Syyskuussa 2012 hämeenkyröläinen kapteeni Seppo Savolainen oli aloitteellinen ja kutsui Mahnalan, Sasin ja Pinsiön yrittäjiä ideointi-iltaan, jossa suunniteltiin seuraavaa kesäsesonkia ja uusia yhteistyökuvioita matkailuvalttien hyödyntämiseen. Miharinrannassa kesän 2012 kuluessa tehdyt ruoppaustyöt ja yhteistyö alueen yrittäjien kanssa ovat edesauttaneet asiaa. Purimo -laiva ryhtyy kesällä 2013 normaalin reittiliikenteen yhteydessä pysähtymään myös Miharinrannan laituriin ja tarvittaessa muutenkin. Ensimmäisen kokoontumisen yhteydessä innostuttiin matkailumallista, jossa hämeenkyröläinen tilausbussi tuo kaupunkilaisia maaseudun tarjonnan äärelle. Hämeenkyrön Yrityspalvelut Oy:n toimitusjohtaja Tiina Laakkosen mukaan yritysyhteistyötilaisuus oli ensimmäinen ja ainutlaatuinen, sillä aloite oli lähtöisin yrittäjältä itseltään. Näin toimien on saatu synnytettyä verkosto alueen yrittäjien välille. Uusi verkosto piristää automaattisesti mukana olevia. Maisematien matkailun suunnitteluryhmä kokoontuu syksyn mittaan vielä kolme kertaa ja virittelee yhteistyötä puolin ja toisin.

Hämeenkyrön Sanomien Yrittäjät –liitteessä Purimo-laivan kapteeni Seppo Savolainen ja Yrjölän marjatilän yrittäjä Tommi Yrjölä kertovat päättäneensä pistää hynttyyt yhteen vauhdittaakseen Mahnalan alueen kehittymistä yhdeksi kyröläisen maaseutumatkailun helmistä. Purimon ja traktorivankkureiden avulla ihmisiä voidaan kuljettaa ties vaikka mihin, joten mahdollisuudet erilaisille matkailupaketeille ovat lähes rajattomat, Savolainen ja Yrjölä kertovat. On puhuttu paikallisten yrittäjien verkostoitumisesta ja Miinan savusauna ja Urkin Piilopirtti ovat olleet mukana keskusteluissa. Yrjölän mukaan Miharin Rantakioski -osuuskunnan järjestämät, suuren yleisömenestyksen saaneet tapahtumat Miharinrannalla ovat jo tavallaan aloittaneet uuden aikakauden alueen matkailussa. Ihmiset ovat jo niiden yhteydessä nähneet Purimon uuden reitin ja saaneet esimakua siitä, miten kaunista alueella on. Vaikka Mahnala, Maisematie ja marjatilat tunnetaan jo aika hyvin, ei alueen kokonaisvaltaiseen matkailuun ja sen kehittämiseen ole tähän asti panostanut juuri kukaan. Mitään yhteismarkkinointia siellä ei ole aiemmin tapahtunut. Savolainen on vakuuttunut, että massa houkuttelee. Se on sama kuin kauppakeskuksessa - ihmiset menevät sinne, vaikka eivät kävisi muualla kuin marketissa. Tarkoituksena on, että hyödytetään kaikki kaikkia alueen yrittäjiä. Koko Mahnalan matkailuhanke on vielä suunnitteluvaiheessa, joten Yrjölä ja Savolainen ottavat innolla uusia yrittäjiä ja ideoita vastaan. He toivovat, että mahdollisimman moni yrittäjä innostuisi hyödyntämään Purimon uutta reittiä Mahnalaan. Purimon avulla maaseutumatkailu voi levittäytyä Mahnalaan ja sieltä mahdollisimman laajalle alueelle. (Broman 2012.)

Marraskuussa 2012 Hämeenkyrön Yrityspalvelut Oy:n toimitusjohtaja Tiina Laakkonen kertoi näkemyksensä Miharin Rantakioski -osuuskunnan yritystoiminnasta. Oy:n tehtävänä on hämeenkyröläisen yritystoiminnan vahvistaminen ja elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Se vastaa lisäksi kunnan uusien yrittäjien hankintatyöstä, imago-markkinoinnin hoidosta, matkailun suunnittelusta ja kehittämisestä sekä koordinoinnista.

Kunnan 100% omistaman elinkeinoyhtiön toimitusjohtaja Tiina Laakkonen näkee Miharin Rantakioskin merkityksen ennen kaikkea kyläyhteisön aktiivisuuden ja yhteisen tahtotilan osoituksena. Hänen mielestään Mahnallassa on tekemisen meininki ja toiminnallisuuden kulmakivenä on ajatus itse tekemisestä, ei niinkään siitä, että odotettaisiin kunnan hoitavan kaikki asiat kuntoon. Osuuskuntaperiaatteella toimiminen on hänen mielestään äärimmäisen viisas ratkaisu. Näin sitoutuneita toimijoita on useita ja yhteisöllisyys vahvistuu ja samalla vältetään esimerkiksi mahdollinen kateus, kuten saattaisi käydä, jos toiminta olisi yrityspohjaista. Ajatus paikallisten nuorten työllistamisestä on osoitus siitä, että kylätoiminta merkittävällä tavalla on kantamassa yhteiskuntavastuuta. Osuuskunnan tapahtumatarjonta puolestaan on, Tiina Laakkosen mielestä, monipuolista ja vahvistaa Mahnalan sekä sitä kautta koko kunnan imagoa aktiivisena toimijana. Eri-tyyppisen iloinen hän on siitä, että tapahtumat on valtaosin suunnattu lapsiperheille, tämän hän arvelee johtuvan luontevasti Mahnalan ja lähiseudun muiden kylien väestörakenteesta. Tapahtumat ovat kunnan kannalta merkittäviä myös matkailullisesti. Alueen vahva verkostoitunut toimintatapa antaa myös yrityksille mahdollisuuden hyödyntää Miharinrannan tapahtumia omassa toiminnassaan.

Tiina Laakkonen uskoo, että Miharin Rantakioski -osuuskunta on oivallinen esimerkki siitä, miten kohtuullisen pienestä siemenestä voi kasvaa kyläyhteisön sisälle merkittävä toiminnallinen sydän, joka aktiivisuudellaan säteilee koko kunnan toimintaan. Hän veikkaa, että Rantaosuuskunta on innovaatio, jota jatkossa tullaan benchmarkkaamaan kauempaakin haettaessa esimerkkejä onnistuneesta yritystoiminnasta kyläyhteisössä. Rantakioski -osuuskunnan synty on hänen mielestään osoitus siitä, että muutos on aina mahdollisuus. Hyvät ideat, oikea paikka ja oikeat ihmiset saavat ihmeitä aikaan, Tiina Laakkonen kiteyttää.

KUVA 5. Pirkanmaan paras kylätahtuma 2012. Espoolaiset Pertti ja Kristiina Haavisto ovat aktiivisia mökkiläisiä, joille Miharinrannan Venetsialaiset ovat olleet sydämen asia jo vuodesta 2010. Intohimoinen talkootyö on tuottanut tulosta.

5.3 Yritystoiminnan kannattavuus

Kannattavuus on yksi yritystoiminnan peruslähtökohdista, ja kannattavuuteen vaikuttavien tekijöiden tunteminen on liiketoiminnan ohjaamisen välttämätön edellytys. Yrityksen toiminta voi olla voitollista tai tappiollista. Tappiollisen toiminnan kääntäminen voitolliseksi on pitkällä aikavälillä välttämätöntä. Käytännössä kannattavuuden parantaminen tarkoittaa esimerkiksi toimintojen ja prosessien tehostamista. Muitakin keinoja on: myynnin lisääminen ja/tai kustannusten karsiminen, tuotevalikoiman muuttaminen, hinnan nostaminen sekä pääoman käytön tehostaminen ovat yleisiä kannattavuuden parantumiseen vaikuttavia tekijöitä. (Alhola & Lauslahti 2003, 73.)

Jotta yrityksen jatkuvuus on turvattu, edellyttää se kannattavaa toimintaa. Kannattavuuden lähtökohta on se, että yrityksen tuottamien tulojen täytyy olla yritykseen uh-

rattuja menoja suurempia. Yrityksen kannattavuutta ei voida määritellä yksiselitteisesti, mutta yleisesti sillä tarkoitetaan tulontuottamiskykyä tietyn ajanjakson aikana. Kannattavuuden ymmärtäminen edellyttää kokonaisvaltaista liiketoiminnan tuntemista. Jotta tähän voidaan ottaa kantaa, tarvitaan tietoa yrityksen voiton muodostumisen kannalta olennaisista eristä ja pääomien muodostumisesta sekä siitä, miten nämä tiedot saadaan. (Alhola & Lauslahti 2003, 51.)

5.3.1 Tilinpäätöksen analyysi

Jokaisen taloudesta vastaavan olisi tunnettava oman yrityksensä kannattavuustavoitteet, rahoitusasemaan liittyvät tavoitteet (vakavaraisuus ja maksuvalmius) sekä liiketoiminnan kasvuun liittyvät tavoitteet. Kannattavuuden mittaamisen nyrkkisääntönä voidaan pitää, että se tulee suorittaa useammalta vuodelta, esimerkiksi 3 - 5 vuoden ajalta, jolloin voidaan luoda yrityksestä luotettava, pitkän aikavälin arvio.

Seuraavaksi analysoidaan Miharin Rantakioskin tilinpäätös kausilta 2010-2012 ja silmäilläään tuloslaskelmaa ja tasetta. Tärkeintä on selvittää talouden tilan kokonaisuus sellaisilla mittareilla, joita tarkastelija pitää parhaiten juuri hänen tarkoituksiinsa ja tarkasteltavaan yritykseen sopivina.

Liitteessä 4 on esitetty Miharin Rantakioski -osuuskunnan tase ja tuloslaskelma. Tuloslaskelmaa silmäiltäessä ensimmäinen merkittävä havainto on liikevaihdon pysyminen ennallaan kolmen vuoden tarkastelujaksolla. Sen syynä on yksittäisen asiakkaan ostojen pysyminen samalla tasolla kesästä huolimatta. Tuloslaskelma osoittaa, että yrityksen päivittäinen pyörittäminen nykyisessä muodossaan on liian kallista. Henkilöstökulut ovat liian suuret suhteessa saatavissa oleviin tuloihin. Lisäksi huomionarvoista on, että ulkopuolisten palveluiden (esiintyjien) osuus ja markkinointikulut ovat merkittävästi kasvaneet edelliseen tilikauteen nähden. Vastaavasti Hämeenkyrön kunnan taloudellinen tuki on lisääntynyt liiketoiminnan muissa tuotoissa ja henkilöstokulujen saaduissa korvauksissa.

Miharin Rantakioskin kaltaisessa kaupan- ja palvelualan yrityksessä melko suuri osa kuluista on kiinteänluonteisia. Ei ole yllätys, että palkkakustannusten kasvu on johtanut kannattavuuden merkittävään alenemiseen. Jos tarkoituksena on liiketuloksen lisäämi-

nen, on resurssien käyttöä järkevää miettiä esimerkiksi sadepäivinä, jolloin asiakkaat eivät hakeudu uimarannalle, missä Rantakioski sijaitsee. Sadekesän käyttökate on alentunut edellisestä kaudesta ja samoin liiketulos. Liikevaihtoa ja kannattavuutta sekä kustannusten nousua analysoitaessa syyt ovat hyvin selvät siinä mielessä, että ne liittyvät pitkälti myös myyntivalikoimaan ja sääolosuhteisiin, joihin ei ole pystytty varautumaan ja reagoimaan riittävästi.

5.3.2 Katetuottolaskelman tarkastelu

Pelkästään tuloslaskelmaa silmäilemällä voidaan todeta kannattavuuden selvästi alentuneen. Tässä ei kuitenkaan ole koko totuus. Vähintään yhtä tärkeää on selvittää se, millä tasolla kannattavuus on. Katetuottolaskelmaa käytetään yrityksen kannattavuuden arviointiin ja hallintaan. Se on hyvä ja yksinkertainen laskentamalli lyhyen tähtäimen päätösten pohjaksi. Katetuottolaskennassa käytetään erilaisia tunnuslukuja, joiden avulla saadaan selkeä kokonaisnäkemys yrityksen kannattavuudesta. Nämä tunnusluvut ovat esimerkiksi katetuotto (myyntikate), katetuottoprosentti (myyntikateprosentti), kriittinen piste, varmuusmarginaali ja varmuusmarginaaliprosentti. (Alhola & Lauslahti 2000, 67.)

Taulukossa 1 lähdetään liikkeelle liikevaihdosta, jonka perusarvo on 100 %. Liikevaihto on yrityksen käyttöön jäävä nettomyyntituotto, josta on vähennetty ns. myynnin oikaisuerät, joista valtiolle menevä arvonnalisävero on suurin. Liikevaihtoa pidetään yhtenä yrityksen kokoa ilmaisevana lukuna ja yrityksen toiminnan laajuuden mittarina. Liikevaihtoon on lisätty liiketoiminnan muut tuotot (Hämeenkyrön kunnan kulttuurilautakunnan tuki ja tapahtumayleisön vapaaehtoiset osallistumismaksut). Summasta vähennetään muuttuvat kustannukset, jotka yleensä ovat ainekuluja (jäätelöt, makkarat, kahvi) ja tarvikeostoja. Näin saadaan selville myyntikate ja myyntikateprosentti. Myyntikatteesta vähennetään kiinteät kustannukset, jotka yleensä eritellään henkilöstökustannuksiin (palkat, palkkiot ja henkilösivukulut) sekä muihin kiinteisiin kustannuksiin. Vastavasti näin saadaan selville palkkakate ja palkkakateprosentti. Palkkakatteesta vähennetään kiinteät kulut esimerkiksi toimitilavuokra, näin saadaan esiin käyttö- eli toimintakate. Muita kiinteitä kustannuksia ovat yleensä sähkö, markkinointi, hallinto, kone- ja kalustokulut. Mikäli toiminta olisi vielä tässä vaiheessa kannattavaa ja käyttökate selvästi positiivinen, vähennettäisiin siitä kiinteistöstä aiheutuvat kustannukset. Tuloksena

syntyy käyttökate. Käyttökateen alapuolisissa erissä ovat muun muassa mahdolliset poistot sekä rahoituskulut esimerkiksi ALV:n viivästysseuraamukset, korot ja veronkorotukset. Kaikkien näiden vähennyserien jälkeen saadaan selville yrityksen operatiivinen tulos, oli se sitten voittoa tai tappiota.

TAULUKKO 1. Miharin Rantakioskiosuuskunnan katetuottolaskennan erät

Katetuottolaskelma	1.11.2011-31.10.2012		14.6.2010-31.10.2011	
	Eurot	Prosentit	Eurot	Prosentit
LIKEVAIHTO + liiketoim. muut tuotot	10 737,85 €	100 %	19 091,74 €	100 %
- Muuttuvat kustannukset	5 833,31 €		7 207,22 €	
MYYNTIKATE	4 904,54 €	46 %	11 884,52 €	62 %
- Henkilöstökustannukset	4 845,98 €		8 109,13 €	
PALKKAKATE	58,56 €	1 %	3 775,39 €	20 %
- Kiinteät kustannukset	1 244,69 €		3 666,06 €	
KÄYTTÖKATE	-1 186,13 €	-11 %	109,33 €	1 %
- Poistot, rahoitustuotot/kulut, verot	28,29 €		405,36 €	
TULOS	-1 214,42 €	-11 %	-296,03 €	-2 %
Katetuottoprosentti	45,7			
Kriittinen piste	11 779,43 €			
Varmuusmarginaali	-1 041,58 €			

Kannattavuutta mittaavat tunnusluvut merkitään yleensä sekä euromääräisinä että prosentteina. Tunnuslukuja laskettaessa on ensin valittava perusarvo, joka yleensä on liikevaihto, jota merkitään 100 %:lla. Myyntikateprosentti taas osoittaa, kuinka iso prosentuaalinen osuus liikevaihdosta jää kattamaan kiinteitä kustannuksia ja tuottamaan tulosta, kun muuttuvat kustannukset on vähennetty. Myyntikateprosentti on tärkeä tunnusluku kannattavuuden suunnittelussa ja tarkkailussa. Myyntikateprosenttia käytetään tuotteiden hinnoittelussa ja selvitettyä tuotteiden kannattavuutta. Hinnoittelussa muuttuviin kustannuksiin lisätään haluttu katevaatimus myyntihinnan saamiseksi. (Hallamaa, 1997, 25, 29.)

Palkkakate tarkoittaa euromääräistä summaa, ja osoittaa suhteellisen kannattavuuden muuttuvien kustannusten ja henkilöstökustannusten vähennyksen jälkeen. Palkkakateprosentti kertoo taas summan prosentuaalisen osuuden liikevaihdosta. Palkat vähennetään aina liikevaihdosta, luokitellaan ne sitten muuttuviksi tai kiinteiksi kustannuksiksi. Käyttökateprosentti taas kertoo, kuinka suuri prosentuaalinen osuus liikevaihdosta

jää yli, kun lyhytvaikutteiset kustannukset vähennetään. Käyttökatteella katetaan pois-
tot, korot, välittömät verot ja omistajille tapahtuva voitonjako. (Hallamaa, 1997, 31.)

Kriittinen piste tarkoittaa sitä myyntituottojen määrää, millä yrityksen aiheuttamat ku-
lut katetaan, mutta voittoa ei synny yhtään eli tulos on nolla. Tämän vuoksi kriittisestä
pisteestä käytetään myös nimitystä nollapiste. Kriittinen piste ilmaisee kannattavan
toiminnan ehdotonta alarajaa. Kriittisessä pisteessä katetuotto ja kiinteät kustannuk-
set ovat saman verran. Jos yrityksen tuotot ovat kriittisen pisteen yläpuolella, niin
yrityksen tulos on positiivinen. Jos taas tuotot ovat kriittisen pisteen alapuolella, yri-
tykselle syntyy tappiota. Kriittisen pisteen laskennassa käytetään useasti hyväksi
myös graafista esittämistapaa, jolloin kriittisen pisteen havainnollistaminen on hel-
pompaa. (Heikkilä & Saranpää 2009, 55–56; Alhola & Lauslahti 2003, 68.)

Jotta yrityksessä tiedettäisiin, paljonko yrityksen myynti voi laskea ennen kuin toimin-
ta muuttuu tappiolliseksi, tarvitaan varmuusmarginaalia. Varmuusmarginaali erottaa
toteutuneen ja kriittisen pisteen liikevaihdon. Varmuusmarginaalin tuloksen verran
liikevaihto voi siis laskea, ennen kuin yrityksen tulos muuttuu tappiolliseksi. Kuten
kriittinen piste, myös varmuusmarginaali voidaan ilmoittaa sekä euroina että prosen-
tuaalisena. (Heikkilä & Saranpää 2009, 57; Mäkinen ym. 2001, 34.)

Yritys elää katteella ja kysymys kuuluu, mitkä ovat ne päätekijät, joista kate ja sen muu-
tos riippuvat? Yksi katelaskentaan oleellisesti liittyvä kysymys on hinnoittelu. Hinnoit-
telua pitää tarkastella toisaalta kustannuksista, toisaalta markkinoista lähtevänä kysy-
myksenä. Miharin Rantakioskin tuotteiden hinnoittelu ja menekin arvioiminen, erityi-
sesti tapahtumissa, on ollut haasteellista ja sitä on jouduttu opettelemaan käytännön
kautta.

Miharin Rantakioski myy pääasiassa pakattua jäätelöä (tuutit, puikot, mehujäät) eli
ammattikielellä jäätelöannoksia. Jäätelön osto- ja myyntihintaan on vaikuttanut jonkin
verran vuoden 2011 voimaan astunut makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmiste-
vero. Jäätelövero on 75 senttiä per kilo. Lähtöhinnaltaan kalliimpi jäätelö, jossa on pa-
rempia raaka-aineita ja erilaisia lisukkeita, selviää vähemmällä korotuksella. Jäätelötuu-
tit painavat noin seitsemänkymmentä grammaa, joten niissä hinnannousu ei ole niin
tuntuva kuin painavammissa tuotteissa.

Jäätelöannosten hinnoitteluun ei ole saatavilla hinnoittelukertoimia, vaan myyntiorganisaatioissa hinnanasetta perustuu usein markkinahintamalliin. Käytännössä kahvilat ja jäätelökioskit asettavat annoksille myyntihinnat markkinahintojen ja omien katetarvelaskelmien perusteella. Taulukossa 2 on Miharin Rantakioskin hinnoitteluesimerkki kesän 2012 jäätelöannoksista.

TAULUKKO 2. Miharin Rantakioskiosuuskunnan katetuotto jäätelöille

TUOTE	ostohinta	kate-€	kate-%	alv. 13%	myyntihinta
jäätelötuutti	0,75 €	0,99 €	50 %	0,26 €	2,00 €
jäätelöpuikko	0,43 €	0,44 €	44 %	0,13 €	1,00 €
mehujäätelö	0,50 €	0,80 €	53 %	0,20 €	1,50 €

Tuote ja palvelu on kyettävä myymään sellaiseen hintaan, että siihen uhratut kustannukset ovat pienemmät kuin siitä saatava hinta. Tehtiinpä hinnoittelupäätös millä tavalla tahansa, se on siinä mielessä strateginen päätös, että yrityksen menestyminen on paljolti siitä kiinni. Hinnoittelulla on suora yhteys yrityksen kannattavuuteen ja sitä kautta tulokseen ja menestymiseen. (Alhola & Lauslahti 2000, 221.)

6 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli saada selville kokonaisvaltainen kuva Miharin Rantakioski -osuuskunnan toimintakentästä ja toiminnan vaikutuksista sekä sen osuustoiminnan yhteiskunnallisen yrittämisen taloudellisesta ja imagollisesta merkityksestä Mahnalan kyläyhteisölle ja Hämeenkyrön kunnalle. Opinnäytetyön tekijän mielestä selvitystyössä on onnistuttu.

Opinnäytetyön tarjoaman teorian ja käytännön esimerkkien avulla on selvästi osoitettu, että Miharin Rantakioski -osuuskunnan toimintakenttä on pitkälle ulottuva ja vaikutuksiltaan merkittävä. Siitä huolimatta yrityksen liiketoiminnan ja rantavirkistystysalue -hankkeen hyödyllisyyttä on perusteltava, kuten muunkin talkootyöllä ja hankevaroin rahoitetun toiminnan. Miharinrannassa on saatu paljon aikaiseksi vuosina 2010 – 2012. On merkillepantavaa, että hankkeiden hyväksi käytetyt talkootyötunnit ovat verottaneet voimavaroja erityisesti Miharin Rantakioski -osuuskunnan liiketoiminnan suunnittelusta.

Tässä opinnäytetyössä opinnäytetyön tekijä halusi erityisesti tuoda esille, millainen on yhteiskunnallisen yrityksen tapa toimia verraten esimerkiksi Miharin Rantakioski -osuuskuntaan, jossa on jäseninä sekä yleishyödyllisiä yhdistyksiä että tiedostavia kylätoimijoita. Opinnäytetyön tekijää yhteiskunnallinen yrittäjäyys kiinnostaa nimenomaan kylien liiketoiminnan näkökulmasta. Ennen tätä opinnäytetyötä hän ei ollut kuullut koko käsitteestä. Hän sai sattuman kautta käsiinsä keväällä 2012 ilmestyneen MaaseutuPlus –lehden, jonka teemanumero käsitteli kylien liiketoimintaa ja yhteisöllisen eli yhteiskunnallisen yrittämisen tunnusmerkkejä. Hän löysi määritelmistä yllättävän monia yhtymäkohtia Miharin Rantakioski -osuuskunnan toimintaperiaatteisiin. Tavattuaan henkilökohtaisesti Kylien Bisneskeissit –hankkeen vetäjän, kylien liiketoiminta-asiamies Juha Kuisman hän ei enää hetkeäkään epäillyt Miharin Rantakioski -osuuskunnan kiinnostavuutta tämän opinnäytetyön, Mahnalan kyläyhteisön tai edes Hämeenkyrön kunnan näkökulmasta. Mahnala on brändi. Mahnala tunnetaan luonnonkauniina, innovatiivisena ja positiivisena kylänä, jonka monipuoliset tapahtumat ovat kunnan kannalta merkittäviä myös matkailullisesti.

Tilinpäätösanalyysin avulla saadut tunnusluvut kertoivat Miharin Rantakioski -osuuskunnan kannattavuuden olevan huolestuttavalla tolalla. Tämä selittyy jossain määrin sisäänajovuosilla. Ensimmäiset vuodet olisivat voineet olla helpompia, jos osuuskuntayrittäjyyteen ja osuustoimintaan sekä lainsäädäntöön liittyviin erityiskysymyksiin olisi ollut toiminnan alussa aikaa paneutua. Myöhäistä se ei ole vielä. Osuustoimintakeskuksen maksuttomat neuvontapalvelut on suunnattu Tampereen seudun osuuskuntayrittäjille. Ohjauksen yhteydessä olisi hyvä kartoittaa lähimenneisyyttä ja mahdollisia virhearvioita sekä nykytilaa, samoin muutoksia ja toiminnan jatkuvuutta. Miharin Rantakioski -osuuskunta ei enää kestä toista sadekesää, jos valittuun linjaan ei tehdä muutoksia.

Opinnäytetyön tekijä pohti mielestään tärkeitä kehityskohteita yrityksen liiketoimintaan ja kannattavuuteen liittyen. Markkinoinnin kilpailukeinoja ovat perinteiset lähinnä tavaroiden markkinoinnin perusteella löydetty kilpailukeinot (4P) eli tuote (product), hinta (price), myynninedistäminen (promotion) ja jakelu (place). Tuloslaskelma osoitti ja katelaskenta vahvisti, ettei nimenomaan tuotteita ja palveluita välttämättä ole osattu hinnoitella riittävän rohkeasti. Varsinkin yleisötapahummien yhteydessä hinnoitteluun tulisi kiinnittää huomiota. Tuotevalikoima on suppea, esimerkiksi suolaisia välipaloja kuten hampurilaisia ja hotdog –sämpylöitä tulisi kokeilla rohkeammin. Erilaiset pakasteet kuten pullat ja karjalan piirakat voisivat käydä kaupaksi. Asiakaspalveluun ei opinnäytetyön tekijän mielestä voi koskaan panostaa liikaa, henkilökohtainen myyntityö on kilpailukeino. Hymy ja oikea palveluasenne maksavat vaivan. Miharin Rantakioski ei ole ulkoisilta puitteiltaan vielä valmis, maalattavia ja somistettavia pinta-aloja löytyy. Siisteys ja tavaroiden esillepano ovat erittäin tärkeitä asioita. Kehitystarpeet lähtevät aina asiakkaasta, siksi opinnäytetyön tekijän mielestä olisikin hyvä toteuttaa asiakastytyväisyyskysely vuosittain tai jatkuvasti myös myyntityön yhteydessä. Sen avulla pystyttäisiin seuraamaan, mitä mieltä Miharinrannan käyttäjät ovat toiminnasta ja palveluista, tässä kesätyöntekijät ovat avainasemassa kohdatessaan asiakkaita.

Kesätyöntekijöille tulisi miettiä tekemistä ja tuottavaa työtä myös hiljaisten päivien varalle. Sadepäivinä Miharin Rantakioski tulisi ehdottomasti pitää suljettuna. Sunnuntai-työ on kalleinta, ja tämä asia tulisi työvuorosunnittelussa huomioida suosimalla matalamppipalkkaisia kesätyöntekijöitä, jos se suinkin on mahdollista. Tuntipalkkojen vaikutus henkilöstökuluihin on jopa 30 euroa päivässä viikonpäivästä riippuen, kahden kuukauden periodissa sillä on vaikutusta. Miharin uimarannan määrittelemättömyys (ei

yleinen / yksityinen / yleisen) ja viivytely terveystoimijain kanssa haittaa liiketoimintaa sen lisäksi, että se on riskitekijä. Vahingon sattuessa yhteisvastuuta ei voida ylenkatsoa. Yleinen rantaluokitus antaisi mahdollisuuden markkinoida ja mainostaa avoimesti. Mahnalan maamiesseuran jyrkkä kannanotto asiaan on, ettei rannan toiminnasta saa syntyä seuralle mitään kustannuksia. Kiistanalainen asia täytyy ennen pitkää Miharin Rantakioski -osuuskunnassa ratkaista.

Opinnäytetyön tekoprosessi oli haastava, mutta samalla opettava. Kokonaisuudessaan opinnäytetyön tekijä käytti opinnäytetyön tekemiseen noin kuukauden verran, tosin sitä edelsi kolmen vuoden kokemusperäinen tutkimus Miharin Rantakioski -osuuskunnan liiketoiminnasta ja sen rinnalla elävistä kehityshankkeista. Opinnäytetyön tekijän mielestä työ kokonaisuudessaan opetti hänelle paljon, niin itse aiheesta kuin Mahnalan kyläyhteisöstä ja sen toimintakulttuurista. Hän oli vilpittömästi hämmästynyt saadessaan luettavakseen Matti Lähteenmäen ja Seppo Metsähonkalan vuonna 1998 tuottaman MIHAMA-hankehakemuksen. Hänelle se oli kuin aarrekartta, aikaansa edellä ollut tulevaisuuden visio. Nämä visionäärien suunnitelmat toteutuivat myöhemmin, tosin pienemmillä resursseilla ja pienemmällä mittakaavalla. Erikoislaatuista tässä samankaltaisuudessa on se, ettei MIHAMA-hankehakemuksesta nähty vilaustakaan Miharin Rantavirkistysalue -hanketta valmisteltaessa, mutta hyvin samankaltaiset keskeiset ja määrälliset tavoitteet sekä konkreettiset tukitoimisuussuunnitelmat löytyvät molemmista hankkeista.

Paikallishistoriaan ja menneisyyteen tutustuminen auttoi ymmärtämään ja katsomaan nykyisyyttä uusin silmin sekä antoi uutta perspektiiviä tapahtumaketjuun, joka lopulta johti Miharin rantavirkistysalueen kehittäminen. Opinnäytetyön tekijä on elänyt todeksi Mahnalan Ympäristökoulun rehtorin Annukka Alpin sanat: ”Kun oppilas saa vahvan tietämyksen omasta kotiseudustaan, sen luonnosta, eläinyhteisöstä, asutuksesta ja elinkeinosta sekä paikallisesta kulttuurista, ymmärtää hän paremmin ympäristöään ja yhteisöään, jossa elää.” (Alppi 2009)

LÄHTEET

Alppi, A. 2009. Ympäristökasvatusta! Hämeenkyrö: Ekiteki Oy.

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2000. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. Porvoo: WSOY.

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2005. Taloutta johtamista varten, esimiehille ja asiantuntijoille. Helsinki: Edita.

Broman, N. 2012. Purimo vauhdittaa Mahnalan matkailumaailman kartalle. Hämeenkyrön Sanomat –lehti 9/2012, 8.

Heikkilä, P. & Saranpää, T. 2009. Hotelli- ja ravintola-alan sisäinen laskentatoimi. Toinen tarkistettu painos. Vantaa: Hansaprint Direct Oy.

Hoisko, P. terveystarkastaja. 2012. VS: Mahnalan maamiesseuran vastaus kirjeeseen. Sähköpostiviesti. petteri.hoisko@pirkkala.fi. Tulostettu 10.11.2012.

Hämeenkyrön kunta 2012. Teknisen lautakunta kokouspöytäkirja 8.8.2012, 9. Luettu 8.11.2012. <http://www.hameenkyro.fi/paatoksenteko/esityslistat-ja-poytakirjat/lautakunnat/tekninen-lautakunta/>

Ilmatieteenlaitos 2012. Kesän 2012 sää. Luettu 11.11.2012 <http://ilmatieteenlaitos.fi/kesa-2012>

Joutsenten Reitti ry 2002. Hämeenkyrön Mahnalan maamiesseura ry: Seuratalo Jyväpirtin peruskorjaus ja laajennus 1.3.02 – 1.3.05. Luettu 20.11.2012 <http://joutsentenreitti.fi/hankerekisteri2/hankkeet-2001-2006/hameenkyron-mahnalan-maamiesseura-ry-seuratalo-jyvapirtin-peruskorjaus-ja-laajennus-1302-1305/>

Kangaspunta, V. (toim.). 2011. Uudistunut Miharinranta toivottaa kesän tervetulleeksi. Hämeenkyrön Sanomat -lehti. Kesälehti 2011.

Karhu, S. YK:n julistama osuustoiminnan vuosi 2012. Osuustoiminta 1/2010.

Kuisma, J. 2012. Kylien Bisneskeissit. Luettu 21.11.2012. <http://www.kylatoiminta.fi/fi/hankkeet/kylienbisneskeissit/useinkysyttya>

Kuisma, J. 2012. Kylien liiketoiminta on kehityksen seuraava askel. MAASEUTUPlus 2/2012.

Laakkonen, T. toimitusjohtaja. 2012. Lyhyet kommentit yritystoimintaan (opinnäytetyö). Sähköpostiviesti. tiina.laakkonen@hameenkyro.fi. Tulostettu 7.11.2012.

Leppänen, E. (toim). 2001. Kyttäilyä vai avoimuutta, kylän tiedottamisvinkit. Luettu 11.11.2012. Päijänne-instituutti. www.phnet.fi/kylat/tiedotuskansio.pdf

Mahnalan kyläkysely. 2012. Internetkyselyn vastaukset. Tulostettu 31.10.2012

Metsähonkala, S. Mahnalanselän – Kirkkojärven kalastusalue. Käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2006 – 2010. Luettu 20.11.2012. <http://www.kalasta.net/kaytto.htm>

Mäkinen, V. 1993. Caset johdon laskentatoimen tutkimuksessa. Yrityksen taloustieteen ja yksityisoikeuden laitoksen julkaisuja A3:22, Tampere.

Mäkinen, I., Stenbacka, J. & Söderström, T. 2001. Katteella tulosta. Vantaa: Tumma-vuoren Kirjapaino Oy.

Hallamaa, T. 1997. Majoitus- ja ravitsemisalan katetuottolaskennan perusteet. Porvoo: WSOY.

Tutientempo 2012. Climate Tampere / Pirkkala. Luettu 16.11.2012
http://www.tutientempo.net/en/Climate/Tampere_Pirkkala/2012/29440.htm

Paloranta P. 2005. Yrityksen perustajan opas. Helsinki: Edita Prima Oy

Pellinen, J. 2005. Talousjohtaminen. Helsinki: Talentum Media Oy.

Pirteva 2012. Pirkkalan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö. Uimavesien valvonta. Luettu 24.10.2012. <http://www.pirteva.fi/uimavesi/>

Polso, R. 2010. Yhteiskunnallinen yrittäjyys luovien toimialojen yrittäjyyden näkökulmasta. Helsingin Sibeius-Akatemia. Pro gradu –tutkielma.

Pöyhönen, Eveliina & Hänninen, Esko & Merenmies, Jaana & Lilja, Inka & Kostilainen, Harri & Mankki, Jussi 2010. Sosiaaliset ja yhteiskunnalliset yritykset uuden talouden edelläkävijöitä? PDF luettavissa: http://www.tem.fi/files/26291/YY-raportti_110210.pdf

Sievänen, T. (toim.). 2001. Luonnon virkistyskäyttö 2000. Summary: Outdoor recreation 2000.

Siukosaari, A. 1997. Markkinointiviestinnän johtaminen. Porvoo: WSOY.

Suojanen, K. 2002. Opi oikeutta, Tradenomin käsikirja. Helsinki: KS-Kustannus Oy.

Suomen yhteiskunnalliset yrittäjät ry 2010. Tietoa meistä. Luettu 5.11.2012
<http://syy.fi/tietoa-meista>

Torikka, T. 2012. Makeisveron korotus ja sateet koettelevat jäätelön suosiota. Maaseudun Tulevaisuus. Luettu 12.11.2012. <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/ruoka>

Virtanen, V. 2012. Osuustoiminnan yhteiskunnallinen merkitys Suomessa –tarkastelu liiketaloudellisesta näkökulmasta. Tampereen Yliopisto. Johtamiskorkeakoulu; yrityksen taloustiede, laskentatoimi. Pro gradu –tutkielma.

Värilä, A. 2007. Tampereen lähiseudun virkistysalueiden kehittäminen. Liiketalous. Pirkanmaan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Yin, R. 1994. Case Study Research – Design and Methods. 2nd edition. Sage.

LIITTEET

Liite 1. Mainos: Mahnalan Talvitapahtuma ja Kynttiläkirkko 2012

MAHNALAN TALVITAPAHTUMASSA LASTEN PILKKIKISA ja LUMENVEISTOKILPAILU

Hiihtolomaviikon huipennus (jää- ja lumivarauksella)

Sunnuntaina 4.3. klo 11 – 14
Miharinrannassa Maisematie 802

ILOINEN ULKOILUTAPAHTUMAPÄIVÄ KOKO PERHEELLE

Ohjelmassa paljon kivaa tekemistä mm. lasten pilkkikisa, lumenveistokilpailu, koiravaljakkoajelua, moottorikelkkakyyditystä, hiihtoa tandem-suksilla, köydenvetoa (lapset vastaan aikuiset) ja pikkuväen suosima liukurimäki.

Tule katsomaan jäänveistonäytöstä ja Miharin Lumilinnan viimeistelyä. Mukana menossa Pikku Kakkosesta tuttu suosikkijuontaja **Kaapo** (taitava lumen- ja jäänveistäjä). Tapahtuman juontaa **Mari Kola**.

Lounaaksi soppatykillä valmistettua hernekeittoa, puffetista pikkurahalla myös grillimakkaraa, kahvia, lämmintä kaakaota ja tuoretta pullaa.

Pilkkijät lähtevät matkaan klo 11.00. Ilmoittautuminen jo klo 10 alkaen.

Lue lisää: www.mahnala.com

TERVETULOA!

KYNTTILÄKIRKKO

sunnuntaina 4.3. klo 18.30 os. Maisematie 802, MIHARINRANTA

Perheiden kynttiläkirkko Miharin Lumilinnassa. Musiikkipitoinen hartaushetki; **Henna-Riikka Rinne**, kanttorina **Pia Leikas** ja lauluesitykset Majatalo-lauluryhmä. Tervetuloa valaistun lumilinnan ainutlaatuihin tunnelmaan. Kynttiläkirkko kestää noin puoli tuntia. Lämmintä vaatetta, istuinalusta ja omat kynttilät/lyhdyt mukaan. Pysäköinti Mahnalan Ympäristökoulun pihaan.

Liite 2. Mainos: Varaslähtö vappuun 2012

varaslähtö VAPPUUN

**sunnuntaina 29.4.
klo 12 - 16**

**Miharin Rantakioski
Maisematie 802
Mahnala**

Jätkät ja kämppämännät tulevat Hämeenkyröön esittelemään vanhan ajan metsä- ja savottaperinnettä sekä tukkilaistaitoja. Ohjelmassa **perinnetyönäytöksiä**, joita yleisökin pääsee kokeilemaan. **Tukkijätkien huumoria** ja lystinpitoa. **Haitari soi ja säestää** reippaita lauluja.

"Ennen vanhaan uiton kilreisintä aikaa oli huhti- ja toukokuu, kevään tulvavesi". Miharinrannallakin on toiminut saha jonne uittettiin tukkeja, paikallisesta historiasta kertoo lisää **Matti Lähteenmäki**. Tapahtuman juontaa **Kristiina Haavisto**.

Tapahtumassa on myynnissä **kalastuslupia**. Lisäksi iso varasto ja valikoima hämeenkyröläisen **Hannu Lehtosen** valmistamia **vaappuja ja puukkoja**.

Nappaako tänään –kirjan uunituoretta uusintapainosta esittelemässä Yläkuu kustannuksen **Anne Pöyhönen**. Vuonna 1968 julkaistuun kirjaan on kerätty ajatonta, suomalaista kokemuseräistä tietoa eri kalalajien syöntiajoista. Myynnissä myös muita suomalaisen perinnetietoon pohjautuvia julkaisuja. **Tule juttelemaan kuusta**.

Moottorisahataidetta puupölkyistä paikan päällä valmistavat Mahnalan talvitapahtumista tutuiksi tulleet **Kari Manninen** ja **Pasi Ahokas**. Isot tai pienet puuveistokset sisälle ja pihalle – osta omaksi tai lahjaksi.

Miharin Rantakioskilla myynnissä mm. **upea valikoima foliovappupalloja halvalla ja läheltä, munkkeja, vohveleita, kuttutuotteita, grillimakkaraa ja arpoja hyvillä palkinnoilla**.

Tervetuloa viihtymään, **VAPAA PÄÄSY**. **Pysäköinti** Ympäristökoulun pihaan ja Maisematien varteen.

Vuoden 2012 kesäkylätapahtuma Pirkanmaalla

MIHARINRANNAN VENETSIALAISET

elokuun viimeisenä viikonloppuna – veden, tulen ja valon juhla

LA
25.8.

kello
21–24

Maisematie 802, Mahnala
HÄMEENKYRÖ

OHJELMASSA

ELÄVÄÄ MUSIIKKIA esittävät komeaääniset
tenori TOPIAS LAATU ja baritoni, kanttori TUOMAS LAATU.
Liekkiryhmä TULIKUKAN huikea 5 hengen **TULISHOW**.
Lopuksi **ILOTULITUS**. Omat raketit mukaan!
Tapahtuman juontaa KRISTIINA HAAVISTO.

Laiturissa vierailee ja viipyy juhlien loppuun asti **M/S PURIMO**.
Rantakioskilla säänsuojana ohjelmatelttakatos, istumapaikat sekä
PYTTIPANNUA, GRILLIMAKKARAA ja **MUURINPOHJALETTUJA**.

JUHLI SINÄKIN sytyttämällä ulkotulii ja tulemalla Miharinrantaan.
Pysäköinti Ympäristökoulun pihaan tai Maisematien varteen.

Yleisötapahtuman järjestämisestä vastaa Miharin Rantakioskiosuuskunta.
Vapaaehtoisella ohjelmamaksulla tuet toimintaa ja tapahtumia Miharinrannassa.

Liite 4. Tilinpäätös 2012: 1 (7)

MIHARIN
RANTAKIOSKI OSUUSKUNTA
Y-TUNNUS: 2344633-9, KOTIPAikka: Hämeenkyrö

TASE-ERITTELY 1.11.2011 - 31.10.2012

Liite 4. Tilinpäätös 2012: 2 (7)

Miharin rantakioski osuuskunta
Lemonsoft v.10.10.2012R

TASE-ERITTELY

14.11.2012
11:10:08

Päivä: 1.11.2011 - 31.10.2012 Tili: 1000-2999

Tili		
1763 Arvonlisäverosaamiset	31.10.2012	48,44
1849 Muut siirtosaamiset	31.10.2012	98,31
1900 Käteisvarat	31.10.2012	817,71
1910 TSOP FI70 5063 0920 0380 67	31.10.2012	2 041,61
2101 Osuuspääoma	31.10.2012	4 500,00
2251 Edellisten tilikausien voitto/tappio	31.10.2012	-296,03
2371 Tilikauden voitto/ tappio	31.10.2012	-1 214,42
2939 Alv-velka	31.10.2012	16,52
Tilejä yhteensä	8	6 012,14

Liite 4. Tilinpäätös 2012: 3 (7)

Miharin rantakioski osuuskunta

TASE VASTAAVAA

		31.10.2012	31.10.2011
TASE VASTAAVAA			
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Lyhytaikaiset saamiset			
Muut saamiset			
1763 Arvonlisäverosaamiset	48,44	48,44	248,31
Siirtosaamiset			
Muut siirtosaamiset			
1849 Muut siirtosaamiset	98,31	98,31	50,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		146,75	298,31
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat			
1900 Käteisvarat	817,71	817,71	463,48
Pankkisaamiset			
1910 TSOP FI70 5063 0920 0380 67	2 041,61	2 041,61	3 948,18
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä		2 859,32	4 411,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT yhteensä		3 006,07	4 709,97
VASTAAVAA YHTEENSÄ		3 006,07	4 709,97

Liite 4. Tilinpäätös 2012: 4 (7)

Miharin rantakioski osuuskunta

TASE VASTATTAVAA

		31.10.2012		31.10.2011
TASE VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osuuskunta				
Osuuspääoma				
2101 Osuuspääoma	4 500,00	4 500,00	4 500,00	4 500,00
Osuuskunta yhteensä		4 500,00		4 500,00
Yhteiset oman pääoman tilit				
2251 Edellisten tilikausien voitto/tappio	-296,03	-296,03	0,00	0,00
Yhteiset oman pääoman tilit yhteensä		-296,03		0,00
Tilikauden voitto (tappio)				
2371 Tilikauden voitto/ tappio	-1 214,42	-1 214,42	-296,03	-296,03
Tilikauden voitto (tappio) yhteensä		-1 214,42		-296,03
OMA PÄÄOMA yhteensä		2 989,55		4 203,97
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Ostovelat				
2871 Ostovelat	0,00	0,00	506,00	506,00
Muut velat				
2939 Alv-velka	16,52	16,52	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		16,52		506,00
VIERAS PÄÄOMA yhteensä		16,52		506,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 006,07		4 709,97

Liite 4. Tilinpäätös 2012: 5 (7)

Miharin rantakioski osuuskunta

TULOSLASKELMA

	1.11.2011-31.10.2012	14.6.2010-31.10.2011
TULOSLASKELMA		
MYYNITUOTOT		
Yleiset myyntitilit		
3001 Myynti 13 %	9 128,42	18 642,74
3002 Myynti 9 %	775,23	0,00
Yleiset myyntitilit yhteensä		18 642,74
MYYNITUOTOT yhteensä		18 642,74
LIKEVAIHTO		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Avustukset ja tuet		
3844 Saadut tuet	500,00	0,00
Avustukset ja tuet yhteensä		0,00
Muut tuotot		
3994 Muut liiketoiminnan muut tuotot	334,20	449,00
Muut tuotot yhteensä		449,00
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä		449,00
MATERIAALIT JA PALVELUT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT		
Aine-, tarvike- ja tavaraostot		
4000 Ostot 23%	-605,35	-276,46
4001 Ostot 13 %	-3 072,10	-6 643,86
4002 Ostot 9%	-550,46	0,00
4004 Ostot	-405,40	-288,90
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT yhteensä		-7 207,22
Ulkopuoliset palvelut		
Muut ulkopuoliset palvelut		
4494 Muut ulkopuoliset palvelut	-1 200,00	0,00
Ulkopuoliset palvelut yhteensä		0,00
MATERIAALIT JA PALVELUT yhteensä		-7 207,22
Henkilöstökulut		
Työntekijöiden palkat ja palkkiot		
Työssäoloajan normaalipalkat		
5000 Työntekijäpalkat	-5 235,00	-7 946,40
Saadut korvaukset palkoista		
5490 Kesätyötuki/ Hämeenkyrön kunta	500,00	200,00
Työntekijöiden palkat ja palkkiot yhteensä		-7 746,40
Henkilöstökulut yhteensä		-7 746,40
Henkilösivukulut		
Muut henkilösivukulut		
Sosiaaliturvamaksut		
6300 Sosiaaliturvamaksut	-110,98	-172,73
Pakolliset vakuutusmaksut		
6400 Tapaturmavakuutusmaksut	0,00	-170,00
6430 Ryhmähenkivakuutusmaksut	0,00	-20,00
Muut henkilösivukulut yhteensä		-362,73
Henkilösivukulut yhteensä		-362,73
Liiketoiminnan muut kulut		
Vapaaehtoiset henkilösivukulut		
Henkilökunnan virkistys		
7024 Virkistys- ja harrastustoiminta	0,00	-259,21

Liite 4. Tilinpäätös 2012: 6 (7)

Miharin rantakloski osuuskunta

TULOSLASKELMA

	1.11.2011-31.10.2012		14.6.2010-31.10.2011	
Muut vapaaehtoiset henkilösivukulut				
7164 Lahjat henkilökunnalle	-7,00	-7,00	0,00	0,00
Vapaaehtoiset henkilösivukulut yhteensä		-7,00		-259,21
Toimitilakulut				
Vuokrat ja vastikkeet				
7234 Toimitilavuokrat	0,00	0,00	-700,00	-700,00
Hoitokulut				
7360 Siivous ja puhtaanapito 23%	-105,42		-158,65	
7390 Sähkö 23%	-343,60	-449,02	-646,29	-804,94
Muut toimitilakulut				
7470 Muut toimitilakulut 23%	-118,69		-64,96	
7474 Muut toimitilakulut	-14,00	-132,69	0,00	-64,96
Toimitilakulut yhteensä		-581,71		-1 569,90
Muut kone- ja kalustokulut				
7740 Kone- ja kalustohankinnat (< 3v kalusto) 23%	0,00	0,00	-73,69	-73,69
Muut kone- ja kalustokulut yhteensä		0,00		-73,69
Markkinointikulut				
Mainonta				
8070 Ilmoitusmainonta 23%	-217,75	-217,75	0,00	0,00
Markkinointikulut yhteensä		-217,75		0,00
Hallintopalvelut				
8444 Viranomaismaksut	0,00	0,00	-522,00	-522,00
Hallintopalvelut yhteensä		0,00		-522,00
Muut hallintokulut				
Tieto- ja rahaliikenne				
8540 Postikulut 23%	0,00		-10,53	
8564 Rahaliikenteen kulut	-38,80	-38,80	-160,36	-170,89
Vakuutukset ja vahingonkorvaukset				
8584 Vastuuvakuutukset	-40,20	-40,20	-66,14	-66,14
Toimistotarvikkeet				
8620 Toimistotarvikkeet 23%	0,00	0,00	-3,59	-3,59
Muut hallintokulut yhteensä		-79,00		-240,62
Muut liikekulut				
Vähennyskelpoiset muut liikekulut				
8760 Muut vähennyskelpoiset liikekulut 23%	-190,98		-371,43	
8764 Muut vähennyskelpoiset liikekulut	-168,25	-359,23	-629,21	-1 000,64
Muut liikekulut yhteensä		-359,23		-1 000,64
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä		-1 244,69		-3 666,06
LIKEVOITTO (-TAPPIO)		-1 186,13		109,33
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta				
9240 Palautettava yhteisökorko/palautuskorko	0,72	0,72	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä		0,72		0,00
Rahoituskulut				
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Muille				

Liite 4. Tilinpäätös 2012: 7 (7)

Miharin rantakioski osuuskunta

TULOSLASKELMA

		1.11.2011-31.10.2012	14.6.2010-31.10.2011
9530	Maksettava yhteisö korko/jäännösveron korko	-0,57	0,00
9540	ALV:n viivästysseuraamukset, korot ja veronkorotukset	-0,01	-405,36
	Rahoituskulut yhteensä	-0,58	-405,36
	Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,14	-405,36
	TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-1 185,99	-296,03
	TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 185,99	-296,03
	Tuloverot		
	Tilikauden verot		
9950	Veronpalautukset/jäännösverot	-28,43	0,00
	Tilikauden verot yhteensä	-28,43	0,00
	Tuloverot yhteensä	-28,43	0,00
	TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-1 214,42	-296,03